

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Verohallinnon sähköiset palvelut henkilöyhtiöiden näkökulmasta

Ruokola, Antti
Sallinen, Antti

2011 Kerava

Laurea-ammattikorkeakoulu
Kerava

Verohallinnon sähköiset palvelut henkilöyhtiöiden näkökulmasta

Ruokola, Antti
Sallinen, Antti
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Kesäkuu, 2011

Antti Ruokola
Antti Sallinen

Verohallinnon sähköiset palvelut henkilöyhtiöiden näkökulmasta

Vuosi 2011 Sivumäärä 47

Opinnäytetyön aiheena ovat Verohallinnon sähköiset palvelut ja henkilöyhtiöiden mahdollisuudet hyödyntää niitä. Verohallinto sähköistää palveluitaan. Tavoitteena on kaikkien tarjolla olevien palveluiden sähköistäminen. Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia, miten henkilöyhtiöt hyödyntävät jo käytössä olevia Verohallinnon sähköisiä palveluita ja sovelluksia sekä millaisia sähköisiä palveluita henkilöyhtiöt voisivat hyödyntää tulevaisuudessa.

Opinnäyte rakentuu teoriaosuudesta ja yrittäjien teemahaastatteluista. Teoriaosuudessa käsitellään Verohallinnon olemassa olevia sähköisiä palveluita ja niissä tapahtuvia muutoksia. Teemahaastattelut koostuvat kahden yrittäjän asioinneista Verohallinnon kanssa. Opinnäytetyö toteutettiin kvalitatiivisena tutkimuksena.

Tutkimuksen tuloksina saatiin selville, että henkilöyhtiöt käyttävät jo olemassa olevia Verohallinnon sähköisiä palveluita, mutta uudistuksille on aina tarvetta. Vuoden 2010 alussa käyttöön tulleen verotilin käyttöönotto toimii osalle henkilöyhtiötä suurena haasteena. Ylipäätään tuttujen palveluiden muuttuminen paperisista sähköisiksi toi mukanaan suuria haasteita vanhemmille yrittäjille, jotka ovat tottuneet tekemään asiat tietyllä tavalla.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että Verohallinnon palveluiden sähköistyminen tuo helpotusta yrittäjien rutiineihin ja vähentää Verohallinnon kanssa asioimiseen käytettyä aikaa. Tärkeimpinä Verohallinnon sähköisinä palveluina voidaan mainita Verotili-palvelu, Palkka.fi, Katso-tunniste ja TYVI-palvelut. Suurin osa henkilöyhtiöistä käyttää jo Verotili-palvelua. Pienyrittäjien ulkopuoliselle työvoimalle maksettavien palkkojen laskemisessa Palkka.fi-palvelu on hyödyllinen apuväline. Katso-tunniste on korvaamassa käytössä olleita nettipankkitunnuksia ja tuo mukanaan turvallisemman tavan tunnistaustua eri palveluihin. TYVI-palvelu tuo mukanaan yhdenmukaisen tavan ilmoittaa tietoja sähköisesti eri viranomaisille, näin tietojen käsittely helpottuu.

Antti Ruokola
Antti Sallinen

Electronic Services of Tax Administration from the Perspective of Partnership Companies

Year	2011	Pages	47
------	------	-------	----

The purpose of this thesis is to examine the electronic services of the Tax Administration from the perspective of partnership companies and how these companies could benefit from them. The Tax Administration is constantly evolving their services towards a more electronic interchange with their customers. Partnership companies are already using a number of Tax Administration's electronic services. However, some of the services are still mostly in paper form. This thesis aims to examine those services and how the operators using them could make better use of them.

The thesis is formed of two sections. The first section consists of the theoretical analysis and discussions of the existing electronic services of the Tax Administration, as well as the changes in them over the past decade. The second section concentrates on the interviews of two entrepreneurs, highlighting their opinions and experiences. One of the entrepreneurs is a piano tuner whilst the other rents summer cabins. This study was implemented as a qualitative research.

The results of the thesis reveal that partnership companies are already using the existing electronic services of the Tax Administration, but some improvements are always needed. At the beginning of 2010 the Tax Administration applied the new Tax Account which to some of the users was a big challenge. Overall, as the services are transformed into the electronic form rather than the paper alternative, some of the older entrepreneurs find these reforms a major challenge.

As a conclusion, the electrification of the Tax Administration's services brings some relief to the companies and their administrative tasks. With paper forms, the efficiency with the statutory notices was rather slow and time consuming. Now, the electronic forms can easily be used, as well as sent electronically, which is noticeably time saving.

The most valuable electronic services of the Tax Administration are the Tax Account, Palkka.fi -internet site and Katso ID, which is a new identification system for companies dealing with Governmental electronic services.

Keywords: Tax Administration, electronic services, Tax Account, partnership companies

Sisällys

1	JOHDANTO.....	7
1.1	Tutkimusongelma	8
1.2	Tutkimusmenetelmä	8
2	VEROHALLINNON SÄHKÖISET PALVELUT.....	10
2.1	Taustoja	10
2.2	Kausiveroilmoitus	11
2.3	Arvonlisäveron yhteenvetoilmoitus	13
2.4	Tuloveroilmoitus	14
2.5	Vuosi-ilmoitus.....	15
2.6	TYVI.....	17
2.6.1	Operaattorit.....	18
2.6.2	TYVI-palvelun hyödyt	20
2.6.3	TYVI:in käyttöönottoon liittyneet ongelmat.....	21
2.7	Ilmoitin.....	22
2.8	Verotili-palvelu	22
2.8.1	Verotilin negatiivinen saldo	23
2.8.2	Verotilin positiivinen saldo	24
2.9	ALVEU-palvelu	24
2.10	YTJ.....	25
2.11	Katso.....	26
2.12	VAT-numeron tarkistus.....	Error! Bookmark not defined.
2.13	Palkka.fi	27
3	HENKILÖYHTIÖT	28
3.1	Yksityinen elinkeinonharjoittaja	29
3.2	Avoin yhtiö	30
3.3	Kommandiittiyhtiö	32
4	VEROHALLINNON SÄHKÖISET PALVELUT HENKILÖYHTIÖN NÄKÖKULMASTA	33
5	YRITTÄJIEN HAASTATELUT	35
5.1	Verotilin vaikutukset pianonvirittäjään	Error! Bookmark not defined.
5.2	Kokemukset sähköisistä palveluista.....	36
5.3	Haastatteluiden yhteenveto.....	37
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	38
7	ARVIOINTI.....	39
7.1	Reliabiliteetti	40
7.2	Validiteetti	41
	Lähteet	43
	Taulukot	45

Liitteet..... 46

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme aiheena ovat Verohallinnon sähköiset palvelut henkilöyritysten näkökulmasta. Tutkimuksessa selvitetään henkilöyritysten käyttämiä Verohallinnon sähköisiä palveluita. Tarkoitus on myös selvittää yritysten eri sähköisten palveluiden käyttömahdollisuuksia. Opinnäytetyö tehdään kirjoituspöytätyönä, jossa tutkielman teoreettisen viitekehyksen muodostaa eri kirjallisuuslähteiden analysointi. Tutkimus rajataan koskemaan Verohallinnon ja henkilöyhtiöiden välisiä sähköisiä palveluita ja palveluiden tarjoamia mahdollisuuksia. Tutkimuksen tarkoituksena on vastata kysymykseen ”Miten henkilöyhtiöt voisivat hyödyntää Verohallinnon sähköisiä palveluja?”

Verohallinnon sähköisten palveluiden mahdollisuudet ovat kasvaneet huomattavasti kuluneen vuosikymmenen aikana. Keskeisin suuri uudistus Verohallinnossa on verotilin käyttöönotto ja siihen olennaisesti liittyvä Katso-tunniste. Verotilin käyttöönotto oli pitkään suunnitteilla. Varsinainen käyttöönotto tapahtui vuoden 2010 alussa. Alkuun sähköisten palveluiden avulla hoidetaan vain yritysten oma-aloitteiset verot. Tulevaisuudessa tarkoituksena on laajentaa sähköiset palvelut kattamaan kaikki yritysten sekä yksityishenkilöiden verotukseen liittyvät maksut.

Verotili-uudistuksen myötä otettiin käyttöön myös uusi kausiveroilmoitus, jonka tarkoituksena on korvata aiemmin käytössä olleet yksittäiset ilmoitukset omilla eräpäivillään, kuten arvonlisäveroilmoitus sekä palkkaan liittyvät ennakonpidätys- ja sosiaaliturvamaksuilmoitukset. Uuden ilmoituksen tarkoituksena on, että kaikki ilmoitettavat verot lasketaan yhteen ja maksetaan koontisummana verotilille, yrityksen omalla viitenummerolla yksilöitynä. Näin voidaan selkeyttää yrityksen verojen maksuja. Kausiveroilmoitus on allekirjoitettava - tähän liittyy uuden verotilin yhteydessä esitelty Katso-tunniste.

Verohallinto ja Kansaneläkelaitos ovat yhteistyössä kehittäneet Katso-tunnisteen, jota käytetään nykyisellään Verohallinnon, Kelan sekä Tullin sähköisien palveluiden käytön yhteydessä eräänlaisena henkilötunnisteena. Tällä hetkellä useissa sähköisissä palveluissa käytetään tunnisteinä pankkitunnuksia. Katso-tunniste on suunniteltu korvaamaan nykykäytäntö. Se on käyttäjälleen maksuton tunniste, niin sanottu avain yrityksen sähköisiin palveluihin. Esimerkiksi kausiveroilmoituksen lähettäminen onnistuu Tyvi-palvelulla, mutta tämän käyttöön on vuodesta 2010 tarvittu Katso-tunniste, jonka avulla yrityksen sähköisiä palveluita käyttävä henkilö voi tunnistautua. Tunnistetta pitää nykyään käyttää useissa eri yritysten toimintaan liittyvissä valtion sähköisissä järjestelmissä. Tästä vaihtoehtoisena esimerkkinä löytyvät Tullin eri ilmoitukset: EMCS, Nettipassitus sekä integroitu tullausjärjestelmä.

Tyvi-palvelut ovat Valtionvarainministeriön kehittämän Tyvi-järjestelmän palveluita, joilla pystyy sähköisesti lähettämään tarvittavia lakisääteisiä ilmoituksia, kuten aiemmat arvonlisäveroilmoitukset, työnantajasuoritusilmoitukset sekä palkansaajakohtaiset vuosierittelyt. Yritykset voivat saada Tyvi-palvelut käyttöönsä Tyvi-operaattorien kautta. Tyvi-operaattoreilta yritysten on mahdollista saada tarvittavat ohjelmistot ilmoitusten välittämiseksi viranomaisille.

Henkilöyhtiöitä ovat yksityiset elinkeinonharjoittajat eli toiminimet, avoimet yhtiöt sekä kommandiittiyhtiöt. Heidän verotuksensa tapahtuu yksityisverotuksen kautta. Tämä tarkoittaa käytännössä, ettei yhtiöitä käsitellä erikseen verovelvollisina.

Selvitämme opinnäytetyössämme, mitä eri sähköisiä palveluita henkilöyhtiöt käytännössä tarvitsevat sekä miten palvelut helpottavat yrityksen asiointia Verohallinnon kanssa. Verohallinto on muuttamassa suurinta osaa palveluistaan sähköisiksi ja tämän uudistuksen tarkoituksena on helpottaa henkilöyhtiöiden asiointia Verohallinnon kanssa. Suomessa toimivista henkilöyrityksistä suuri osa on jo pitkään toimineita yrityksiä ja Verohallinnon palveluiden sähköistyminen tuo mukanaan paljon uutta opeteltavaa sekä uudenlaisia osaamisvaatimuksia. Tutuista ja turvallisista paperiversioista luopuminen voi alkuun tuntua useissa yrityksissä suurelta muutokselta ja siirtyminen Verohallinnon sähköisten palveluiden käyttöön turhan monimutkaiselta ja aikaa vievältä hankkeelta.

1.1 Tutkimusongelma

Aihetta on tutkittu niin vähän, että kirjallisia lähdeaineistoja ei vielä juuri ole. Tämän takia lähdimme tutkimaan koko aihetta Verohallinnon sähköisten palveluiden käyttäjien puolelta. Tutkimukselle on tilausta, sillä vastaukset tutkimuskysymykseemme voivat hyödyntää palveluiden käyttäjiä huomattavasti. Kun käyttäjille saadaan enemmän tietoa aihepiiristä, niin virheiden mahdollisuus minimoituu.

Koska suurinta osaa ilmoituksista ei tarvitse toistaiseksi lähettää sähköisessä muodossa Verohallinnolle, tarkastelemme opinnäytetyössämme sähköisten palveluiden käyttöä ja palveluista koituvia hyötyjä henkilöyhtiöiden arkipäivässä. Tutkimusongelmaksemme muodostuu kysymys ”Miten henkilöyhtiöt voisivat hyödyntää Verohallinnon sähköisiä palveluita?”

1.2 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyössämme käytämme laadullista tutkimusmenetelmää. Lähtökohtamme on tutkimuskysymyksen kautta määritellä henkilöyhtiöiden käyttämiä Verohallinnon sähköisiä palveluita sekä palveluiden käyttömahdollisuuksia. Tutkimuskysymystä pyrimme purkamaan ja selvittämään teemahaastatteluiden avulla. Teemahaastatteluihin poimimme tutkimusongelman kannalta keskeisiä seikkoja, joiden avulla pyrimme vastaamaan tutkimuskysymykseen. Haastatteluissa tarkoituksemme on selvittää vastaajien oman kuvauksen avulla tutkimusongelman kannalta tärkeitä seikkoja, sekä antaa heille mahdollisuus saada oma mielipiteensä ja kokemuksensa julki. (Vilka 2005, 101-102.)

Lähdimme kokoamaan tutkimustamme hankkimalla erikseen teoriapuolen materiaalia eli erilaisia sähköisiä ja kirjallisia lähdeaineistoja. Kirjallisuutta Verohallinnon sähköisistä palveluista löytyi melko vähän. Enemmän aineistoa löytyi kuitenkin sähköisessä muodossa, sillä tutkimusaiheemme on vielä suhteellisen tuore ilmiö. Verohallinnon omista raporteista löytyi historiatietoa palveluiden sähköistämisestä ja sähköistämiseen liittyvistä suunnitelmista jo pidemmältä aikaväliltä. Varsinkin Verotili-palvelusta löytyy paljon erinäisiä raportteja sekä oppaita sähköisessä muodossa. TYVI-palveluiden yleistymisen 2000-luvulla näkyy myös Verohallinnon tiedotteiden sekä oppaiden määrässä kasvuna.

Tutkimussuunnitelmamme empiiristä puolta, henkilöyhtiöissä työskentelevien omaa kokemusta sähköisistä palveluista, lähestyimme teemahaastatteluiden avulla. Teemahaastatteluihin haastattelimme kahta yksityisyrittäjää. Pyrimme hankkimaan mahdollisimman erilaisia näkemyksiä ja kokemuksia Verohallinnon sähköisistä palveluista. Tämän vuoksi valitsimme haastateltaviksi taustoiltaan mahdollisimman erilaiset yrittäjät. Haastateltavat työskentelevät hyvin erilaisilla toimialoilla. Toinen haastateltava on toiminut pidemmän aikaa mökkien vuokrauksen parissa, toinen puolestaan toimii pianonvirittäjänä ja on ollut arvonlisäverovelvollinen vasta vuodesta 2007. Molemmilla on vahvat mielipiteet Verohallinnon sähköisistä palveluista ja niiden toimivuudesta.

Valitsimme tutkimusmenetelmäksi haastattelun, koska sitä kautta on mahdollista saada tietoa Verohallinnon sähköisten palveluiden käyttäjiltä. Haastattelutilanteessa ollaan suorassa vuorovaikutuksessa haastateltavan henkilön kanssa. Tämä mahdollistaa tiedonhankinnan varsinaisessa haastattelutilanteessa. Se myös mahdollistaa haastateltajien mahdolliset lisäkysymykset sekä antaa haastateltaville enemmän tilaa tuoda mielipiteitään esiin. Haastattelun keskeisin etu tutkimusmenetelmänä on mahdollisuus aineiston keruun säätelyyn joustavasti tilanteen edellyttämällä tavalla. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 199.)

2 VEROHALLINNON SÄHKÖISET PALVELUT

Verohallinto sähköistää palveluitaan toiminnan tehostamiseksi ja asioiden käsittelyn helpottamiseksi. Tällä hetkellä huomattava osa Verohallinnon palveluista on jo sähköisiä. Jatkossa pyrimme käymään läpi Verohallinnon sähköisten palveluiden historiaa ja taustoja sekä valottamaan erilaisia palvelujärjestelmiä sisältöineen ja erityispiirteineen.

2.1 Taustoja

Mirjami Laitisen selvityksessä Sosiaali- ja Terveysministeriölle (2001) on otettu kantaa koko Verohallinnon maksujärjestelmän kehittämisen tavoitteisiin sekä edellytyksiin. Selvityksen ajankohtana TYVI-palveluita oli jo käytössä, mutta suurimman osan asioinnistaan Verohallinnon kanssa yritykset olivat vielä tottuneet hoitamaan paperimuodossa.

Selvityksen mukaan kehittämistavoitteena on ollut palveluiden yksinkertaistaminen ja sähköistäminen. Sähköistämisessä on päästy askelia eteenpäin TYVI-järjestelmien toimintojen parantuessa sekä taloushallinnon sähköistyessä laajemmin. Toistaiseksi Verohallinnon kehittämistavoitteiden onnistumista voidaan kritisoida. Esimerkiksi vuonna 2010 käyttöön otettu kausiveroilmoitus, jota kehiteltiin maksujärjestelmän uudistuksena, on oikeastaan käytännössä sama asia kuin valvontailmoitus. Toistaiseksi siis ainoa selkeä yksinkertaistaminen koko järjestelmässä on ollut uusi verotili. Laitinen kirjoittaa selvityksessään keskeiseksi kehitystavoitteeksi palkansaaajan näkökulman huomioimisen. Tavoiteltavaa olisi saada velvoitteiden hoitaminen huomattavasti yksinkertaisemmaksi, jotta esimerkiksi työllistäminen yrityksissä parantuisi, kun viranomaisasioiden hoito jäisi pienemmäksi työtehtäväksi ja voimavaroja kyettäisiin käyttämään varsinaiseen työskentelyyn. Selvityksessä otetaan myös kantaa palkkojen sivukulujen yhdenmukaistamiseen. Viranomaismaksut palkoista olisivat samoista palkkasummista, jotta saataisiin työsuhteen sekä palkan käsitteitä lähennettyä toisiinsa selkeästi. Edellä mainitut muutokset yksinkertaistaisivat koko järjestelmän teknistäkin puolta. Maksujen yhdenmukaistaminen yksinkertaistaisi Verohallinnon maksujärjestelmää ja keventäisi järjestelmän rakenteita vapauttaen työntekijöiden aikaa. (Laitinen 2001, 39-41.)

Laitinen kirjoittaa myös kehitystavoitteiden toteuttamismahdollisuuksista ja niiden resursseista. Erityisesti oikein suunnatuilla resursseilla on keskeinen rooli kehitystavoitteiden onnistumisen kannalta. Selvityksestä löytyy myös verotiliä ennakoivaa mieltä:

”Maksaminen olisi kaikkien maksujen osalta oma-aloitteista, eli maksaja itse laskisi ja maksaisi kaikki palkkaan liittyvät maksut toteutuneen palkkasumman perusteella. Maksujen vastaanottaja olisi yksi, joka hajautettaisi maksut niitä koskevine tietoineen lopullisille saajatahoille.” (Laitinen 2001, 41.)

Laitisen selvityksessä mainittu yhdenmukaistaminen on nykyään nähtävissä selkeästi verotilillä, missä näin juuri tapahtuu. Verotilille maksetaan oma-aloitteiset verot, josta ne kohdentuvat Verohallinnolla omiin maksuihinsa.

2.2 Kausiveroilmoitus

Kausiveroilmoitus on vuoden 2010 alusta käyttöön otettu ilmoitus, jossa ilmoitetaan yrityksen arvonlisävero, työnantajasuoritukset sekä muut oma-aloitteisesti maksettavat verot. Ilmoitusjakson pituus voi vaihdella kuukausittain, neljännesvuosittain tai vuosittain, yrityksen liikevaihdosta riippuen. Kausiveroilmoitukseen velvollisia ovat arvonlisäverovelvolliset, vakuutusmaksuverovelvolliset sekä säännöllisesti palkkaa maksavat työnantajat. Myös satunnaisesti palkkaa maksavat työnantajat ovat kausiveroilmoitusvelvollisia, jos heille maksettuihin palkkoihin kuuluu maksettavaa ennakonpidätystä ja työnantajan sosiaaliturvamaksuja. Jos ennakonpidätystä tai lähdeveroa on peritty, myös muita oma-aloitteisia veroja maksavat verovelvolliset ovat kausiveroilmoitusvelvollisia. Arpajaisien toimeenpanijat antavat myös ilmoituksen, järjestyneiden arpajaisien jälkeen.

Kausiveroilmoitus korvaa aikaisemmat ilmoitukset

1. Arvonlisäveron sekä työnantajasuoritusten valvontailmoituksen
 2. Vakuutusmaksuveroilmoituksen
 3. Alkutuottajien arvonlisäveroilmoituksen
 4. Arvonlisäveron ennakko- ja tilikausipalautushakemukset
 5. Arvonlisäveron alarajahuojennushakemukset
 6. Oma-aloitteisten verojen tilisiirtokortilla ilmoitetut tiedot
- (Tilisanomat 5/2009, 40-53.)

Verokauden ollessa kuukausi, kausiveroilmoitus annetaan arvonlisäveron, arpajaisveron sekä merityötulon työnantajasuoritusten osalta kohdekuukautta seuraavan toisen kuukauden 12. päivä. Normaaliin palkanmaksuun liittyvien työnantajasuoritusten - ennakonpidätykset sekä sosiaaliturvamaksut - ilmoitettavat tiedot ilmoitetaan kohdekuukautta seuraavan kuukauden 12. päivä. Eli, esimerkiksi 12. heinäkuuta ilmoitettavassa kausiveroilmoituksessa yritys ilmoittaa toukokuun, maksettavan tai palautettavan, ar-

vonlisäveron sekä työnantajasuoritukset kesäkuulta - pois lukien ettei yrityksellä ole merityötuloja, jotka ilmoitettaisiin kyseessä olevalla kausiveroilmoituksella toukokuun maksetuista palkoista. Jos yrityksellä ei ole toimintaa, yritys voi ilmoittaa enintään kuudelta kuukaudelta toiminnattomuuden kerralla. (Verotilailaus 3.12.2009, Pääkaupunkiseudun Vero-virasto.)

Yritys voi jättää kausiveroilmoituksen myös neljännesvuosittain, jos yrityksen kalenterivuoden liikevaihto on enintään 50 000 euroa. Tällöin eräpäivä on kohdekuukauden päättymistä toiseksi seuraavan kuukauden 12. päivä. Jos yrityksen liikevaihto on enintään 25 000 euroa, yritys voi ilmoittaa kausiveroilmoituksella arvonlisäveronsa kalenterivuoden jaksoissa, eräpäivän ollessa tällöin helmikuun 28. päivä. Palkkaan liittyvät työnantajasuoritukset pitää silti ilmoittaa neljännesvuosittain, eräpäivän ollessa kohdekuukauden päättymistä toiseksi seuraavan kuukauden 12. päivä. Vain vakuutusmaksuveron sekä arpaisveron ilmoittaminen tapahtuu kuukausittain, samoin kuin niiden maksut. (Verotilailaus 3.12.2009, Pääkaupunkiseudun Vero-virasto.)

Pidennettyjä ilmoitus- sekä maksujaksoja voi olla alkutuottajilla sekä kuvataiteilijoilla. Arvonlisäveron vuosimenettely on ilmoitustavan muutoksen myötä säilynyt entisellään, tiedot kausiveroilmoituksella ja eräpäivä on tällöin helmikuun 28. päivä. Työnantajasuoritusten, ennakonpidätysten sekä työnantajan sosiaaliturvamaksujen ja lähdeverojen ilmoitusjakso määräytyy liikevaihdon mukaisesti. (Verotilailaus 3.12.2009, Pääkaupunkiseudun Vero-virasto.)

Muita edellytyksiä yrityksellä ilmoitusjakson pituuden valintaan ovat muun muassa merkintä arvonlisäverovelvollisten rekisteriin tai vaihtoehtoisesti merkintä ennakkoperintärekisteriin säännöllisesti palkkoja maksavana työnantajana. Yrityksellä on myös vapaus valita lyhyempi ilmoituskausi kuin mitä liikevaihto sallisi, tällöin valinta sitoo kolme vuotta. Liikevaihtorajan ylittymisestä on ilmoitusvelvollisuus ja jos raja ylittyy, niin yritys siirretään lyhyempään ilmoituskauteen. Liikevaihtorajan ylittyessä tai laiminlyöntien seurauksena voi myös tulla viranomaisaloitteinen siirto kuukausimenettelyyn. (Lah-ti 2010.)

Kohdekausien kausiveroilmoitusten viimeiset jättöpäivät						
	Kuukausittain		Neljännesvuosittain		Kalenterivuositain	
	P	S	P	S	P	S
Tammi	7.3.2011	12.3.2011				
Helmi	7.4.2011	12.4.2011				
Maalis	7.5.2011	12.5.2011	7.5.2011	12.5.2011		
Huhti	7.6.2011	12.6.2011				
Touko	7.7.2011	12.7.2011				
Kesä	7.8.2011	12.8.2011	7.8.2011	12.8.2011		
Heinä	7.9.2011	12.9.2011				
Elo	7.10.2011	12.10.2011				
Syys	7.11.2011	12.11.2011	7.11.2011	12.11.2011		
Loka	7.12.2011	12.12.2011				
Marras	7.1.2012	12.1.2012				
Joulu	7.2.2012	12.2.2012	7.2.2012	12.2.2012	28.2.2012	28.2.2012

P = paperisena
S = sähköisesti

Taulukko 1: Kausiveroilmoitusten jättöpäivät (Verohallinto).

2.3 Arvonlisäveron yhteenvetoilmoitus

Arvonlisäveron yhteenvetoilmoituksella ilmoitetaan tavaran myynnit EU-maihin ja vuoden 2010 alusta alkaen yhteenvetoilmoitus laajennettiin koskemaan myös palveluiden myyntiä. Se on annettava kuukausittain viimeistään kohdekuukautta seuraavan kuukauden 20. päivä. Ilmoitus annetaan erillään kausiveroilmoituksesta, ja sähköisesti ilmoittaessa sen voi joko antaa tiedostona Ilmoitin.fi -palvelussa tai TYVI-palvelun verkkomakkeella. Kuukausittainen ilmoitus lähetetään EU-maihin toisessa jäsenvaltiossa rekisteröidylle verovelvolliselle. Muiden EU-maiden arvonlisäverovelvollisilta ostetuista tavaroista sekä palveluista vastaavasti ei tarvitse laatia yhteenvetoilmoitus. (Verohallinto.)

Yhteenvetoilmoituksen jättäminen tapahtuu asiakaskohtaisesti, asiakkaan alv-numerolla sekä maakoodilla eriteltynä. Siinä ilmoitetaan yhdellä rivillä kaikki myynnit kyseessä olevalle asiakkaalle; tavara- sekä palvelumyynnit eroteltuina. Virheellisissä ilmoituksissa käytetään yhteenvetoilmoituksen korjausilmoitusta, esimerkiksi tilanteissa missä asiakkaan alv-numero on ollut virheellinen, tai tiedot puutteellisia. (Verohallinto.)

Jos yhteenvetoilmoitusta ei anneta tai se annetaan virheellisenä tai puutteellisena, siitä voidaan määrätä Verohallinnon toimesta laiminlyöntimaksua aina 80 eurosta jopa 1700 euroon. (Verohallinto.)

2.4 Tuloveroilmoitus

Tuloveroilmoitus voidaan lähettää sähköisesti eri palveluiden kautta, joko tiedostona suoraan taloushallinto-ohjelmasta, tai sähköisesti lähetettävällä tuloveroilmoituksella. Tilitoimiston laatiessa yrityksen veroilmoituksen, ilmoitus voidaan lähettää suoraan tilitoimiston kautta sähköisesti. Koko sähköinen asiointi edellyttää asiakkaan luotettavaa tunnistamista. Siihen käytetään Katso-tunnistetta. Jos ilmoitus ei lähde suoraan taloushallinto-ohjelmasta vaan ohjelma tekee erillisen lähetettävän tiedoston, sen voi tehdä Ilmoitin.fi-palvelussa. Palveluun kirjaudutaan Katso-tunnisteella ja sieltä valitaan lähetettävä aineisto. Aineiston lähetyksessä sen voi tarkastaa palvelun avulla ja tarvittaessa palvelu ilmoittaa jos aineistossa on korjattavaa. Ilmoituksen ollessa virheetön, aineiston varsinainen lähetys Verohallintoon tapahtuu, jolloin aineisto jää käsittelyyn. Palvelu antaa vielä erikseen kuittauksen kun ilmoitus on lähetetty. (Verohallinto.)

Tuloveroilmoituksen voi myös lähettää erikseen verkossa sähköisesti, ilman taloushallinto-ohjelman luomaa tiedostoa, tai sen kautta tapahtuvaa muodostamista sekä lähetystä. Sähköisesti lähetettävän tuloveroilmoitus -lomakkeet voi täyttää TYVI.fi-internet sivujen kautta. Palveluun kirjaudutaan sisään Katso-tunnisteella. Tämän jälkeen sivuilta voi valita kohdan ”Yrityksen tuloveroilmoitukset” mistä voi valita veroilmoituksen päälomakkeen. Kun päälomake on täytetty, valitaan liitelomakkeet, mitä halutaan lähettää ja täytetään ne. Lomakkeiden täytön jälkeen ne tallennetaan ja voidaan myös tarkastuttaa palvelulla. Kun ilmoitus tarkastuksen onnistumisesta on tullut, pääsivulta pääsee lähettämään ilmoituksen uudelleen tunnistautumalla Katso-tunnisteella. Myös tästä palvelusta tulee erillinen kuittaus lähetetyistä tiedoista. (Verohallinto.)

Sähköisen tuloveroilmoituksen lähettämisen hyödyt taloushallinto-ohjelman kautta lähetettävien ilmoitusten kanssa ovat aikaa säästäviä. Kun tiedot saadaan suoraan kirjanpitojärjestelmästä, manuaalisesti tallettaminen jää minimiin sekä mahdolliset inhimilliset virheet pystytään minimoimaan. Kaikki kirjanpidon ulkopuoliset tiedot voidaan syöttää erikseen elektroniselle lomakkeelle, näin säästyy myös aikaa. Koska kirjanpitojärjestelmästä suoraan tulevat tiedot menevät automaattisesti tuloveroilmoitukselle, ohjelma tarkastaa automaatiolla lähetettävät tiedot sekä auttaa virheiden löytämisessä ilmoittamalla selkeästi jos tiedoissa on jotain puutteita tai tiedot ei täsmää. Myös lähettämisen jälkeen tulevat vastaanottokuittaukset auttavat todentamaan aineiston pe-

rillemenoaa. Sähköinen arkistointi vähentää paperin kulutusta sekä säilytystä ollen kustannustehokasta verrattuna aiempaan käytäntöön. (Verohallinto.)

2.5 Vuosi-ilmoitus

Palkat ja muut suoritukset palkansaajittain, mitä työnantaja on maksanut, ilmoitetaan vuosi-ilmoituksella. Vuosi-ilmoituksella ilmoitetaan myös erilaiset tulot, varallisuuserät, velat ja vähennyserät. Vuosi-ilmoituksen rooli palkansaajan verotuksessa on huomattava, koska verotus toimitetaan pitkälti työnantajayrityksen toimittaman vuosi-ilmoituksen perusteella. Vuosi-ilmoittamisen jättäminen tapahtuu viimeistään palkanmaksuvuotta seuraavan tammikuun lopussa. Vuosi-ilmoituksen tiedoissa tärkeintä on se miltä ajalta ilmoitettava palkka on maksettu. Jos kuluvan kalenterivuoden tammikuussa maksettu palkka on tehty jo aikaisemman vuoden puolella, se silti tulee kuluvan vuoden vuosi-ilmoitukseen eikä aikaisemmalle vuodelle.

Poikkeavia jättöaikoja vuosi-ilmoituksen jättämiseen on seuraavanlaisesti:

1. Vuosi-ilmoitus korkotulon lähdeveronalaisista koroista: 15.2. mennessä
2. Vuosi-ilmoitus ammattiyhdistysjäsenmaksuista sekä työttömyyskassamaksuista: 21.2. mennessä
3. Vuosi-ilmoitus osakaslainoista: helmikuun loppuun mennessä. Verohallinnon suositus on silti 25.2. mennessä - näin tiedot ehtivät esitäytetyille veroilmoituksille

(Yrityssuomi.)

Kesken kalenterivuoden toimintansa lopettavien yritysten on suositeltavaa antaa vuosi-ilmoitus välittömästi toimintansa loputtua, kuitenkin viimeistään maksuvuotta seuraavan tammikuun loppuun mennessä. (Vero.fi - Vuosi-ilmoitus sähköisesti.)

Vuosi-ilmoituksen eri osioihin sisältyy erillinen yhteenveto sekä erittely, rajoitetusti verovelvolliselle maksetut suoritteet sekä palkat. Jos yrityksessä on käytetty matalapalkkatukea tai sosiaaliturvamaksua koskevaa alueellista maksuvapautusta, tulee ne ilmoittaa vuosi-ilmoituksessa. (Verohallinto.)

Vuosi-ilmoituksen antaminen pelkästään sähköisesti edellyttää, että työnantaja on työllistänyt yli 40 työntekijää kalenterivuoden aikana. Jos työnantajalla on ollut kalenterivuoden aikana alle 40 työntekijää, vuosi-ilmoitus voidaan antaa myös lomakkeella paperisena. (Verohallinto.)

Jos työnantajalla on eri toimipaikkoja, yritys voi Verohallinnon luvalla suorittaa ennakonpidätykset sekä työnantajan sosiaaliturvamaksut erillään yrityksen päätoimipaikan suorituksista. Tällöin joka tilityspisteen pitää antaa oma vuosi-ilmoitus maksamistaan suorituksista samalla y-tunnuksella kuin mitä eri tilityspisteet käyttävät kausiveroilmoituksessaan. (Verohallinto.)

Vuosi-ilmoitusta koskevat yleiset tiedonantovelvollisuussäännökset säädetään verotusmenettelylaissa (1558/1995), jossa Verohallinto antaa päätöksen yleisestä tiedonantovelvollisuudesta yleensä vuosittain. Tiedot, mitä yrityksen täytyy antaa Verohallinnolle, määritellään tässä päätöksessä. Jos ilmoitus tulee myöhässä, seurauksena voi olla sivullisilmoittajan laiminlyöntimaksu. (VML 22a §.)

Vuosi-ilmoituksen sähköinen ilmoittaminen voidaan myös tehdä taloushallinto-ohjelmasta suoraan tai vaihtoehtoisesti taloushallinto-ohjelman kautta muodostettavan tiedoston avulla, TYVI- tai Ilmoitin-palvelun avulla. TYVI-palvelusta löytyy erillinen lomake vuosi-ilmoitukselle, joten jos taloushallinto-ohjelmassa ei ole mahdollisuutta lähettää ilmoitusta suoraan tai ohjelman suorittamaa valmista lähetystiedostoa, ilmoitus voidaan täyttää lomakkeella palvelussa. (Verohallinto.)

Henkilötunnuksella toimivat työnantajat, esimerkiksi kotitaloudet, toiminimet tai maanviljelijät, voivat lähettää vuosi-ilmoituksen yhteenveto- ja erittelytiedot Verohallintoon sähköisesti verkkolomakkeilla. Näin toimiessa työnantajan tunnistautuminen tapahtuu henkilökohtaisilla verkkopankkitunnuksilla tai sirullisella henkilökortilla. Lomakkeet löytyvät muun muassa Verohallinnon sivuilta tai Suomi.fi -palvelusta. (Verohallinto.)

Työnantajille on myös Palkka.fi-palvelu, jota voidaan käyttää hyödyksi palkanlaskennassa. Palvelusta saa muodostettua suoraan vuosi-ilmoituksen vuoden vaihteessa. Ohjelmassa on mahdollisuus valita, että se lähettää vuosi-ilmoitustiedot automaattisesti kotitalouskäyttäjillä tämä ominaisuus on lähtöoletuksena. Mahdollisuutena on tehdä paperiversiot ilmoituksesta. Paperiversioiden lomakepohjat löytyvät Verohallinnon sivuilta. (Verohallinto.)

Jos vuosi-ilmoituksessa on mahdollisia virheitä, ilmoittajan on korjattava ne omaaloitteisesti ja mahdollisimman pian. Puutteellisista vuosi-ilmoituksista lähetetään Verohallinnolta selvityspyyntö ilmoittajalle. Mahdollisista virheellisistä vuosi-ilmoituksista voidaan määrätä sivullisilmoittajan laiminlyöntimaksu. Korjaukset tapahtuvat Verohallinnon suositusten mukaan sähköisesti. Verohallinnon ohjeiden mukainen aikaraja on, että vuoden 2010 vuosi-ilmoitusten korjaukset tulisivat tehdä 11.3.2011 mennessä. Näin

esitäytetyille veroilmoituksille saataisiin oikeat tiedot. Jos aikarajaan ei ehditä, korjaukset tulisi tehdä välittömästi kun virheitä on havaittu, kuitenkin viimeistään 14.10.2011. Tietoja korjattaessa, korjausmenettely on erilainen riippuen ilmoitusten jättötavasta, sähköisesti vai paperilla. Vuosi-ilmoitusten korjauksesta on tietoa eri korjauslomakkeilla. (Verohallinto.)

2.6 TYVI

TYVI on lyhenne sanoista Tietovirrat Yritysten ja Viranomaisten välillä. Se tarjoaa yrityksille yhdenmukaisen tavan ilmoittaa tietoja sähköisesti viranomaisille sekä viranomaistehäviä hoitaville tahoille. Osapuolia TYVI-järjestelmässä ovat yritykset, käsittelen mitkä tahansa taloudelliset toimijat, joiden velvollisuuksiin kuuluvat hallinnolliset raportit eri viranomaistahoille. Tällaisia tahoja ovat muun muassa eri yritykset, kunnat sekä ammatinharjoittajat ja valtion virastot. Vastaanottavana tahona ovat viranomaiset, jotka keräävät tiedon. Viranomainen on lain, asetuksen tai sopimuksen perusteella oikeutettu saamaan yritykseltä sen omaa toimintaa tai sen työntekijöitä koskevia tietoja. Näihin kuuluvat valtion virastot sekä laitokset, eläke- ja tapaturmavakuutusyhtiöt, ammattiliitot sekä työnantajaliitot. Asiamiehet ovat välikäsiä, jotka ovat valtuutettuina mahdollisia hoitamaan yrityksen puolesta yritysten erinäisiä velvoitteita. Esimerkiksi tilitoimistot sekä huolitsijat ovat asiamiehiä. TYVI-operaattorit ovat teknisiä välikäsiä yritysten sekä viranomaistahojen välillä, jotka keräävät ilmoitukset yrityksiltä sekä välivarastoivat tiedot edelleen lähettämistä varten. Parhaimmillaan TYVI-operaattorit mahdollistavat yrityksen kaikkien ilmoitusten jättämisen helposti yhdellä ohjelmalla. Osapuoliksi voidaan vielä katsoa eri ohjelmistotalot, jotka mahdollistavat suoraan ohjelmista suoritettavat ilmoitukset niin sanotuilla TYVI-liittymillä, yrityksiltä TYVI-operaattoreille ja sitä kautta viranomaistahoille. (Valtiovarainministeriö.)

TYVI-järjestelmän kehittäminen alkoi Valtiovarainministeriön käynnistämänä hankkeena vuonna 1996, ja sen tavoitteena oli kehittää hallinnollisten tietojen käsittelyä sekä siirtoa velvollisilta yrityksiltä suoraan viranomaisille, aiempien, joko paperisten tai faksilla lähetettyjen lomakkeiden sijaan, joita yritykset olivat lakisääteisesti velvollisia raporttoimaan. Aikaisempi tapa lähettää ilmoitukset paperisina tai faksilla, aiheutti paljon päällekkäistä työtä sekä kasvatti huomattavasti mahdollisuutta erinäköisiin virheisiin. Pilottihanke päättyi kesällä 1997 ja sen jälkeen valtiovarainministeriö sai aikaan yhteistyösopimuksen viiden eri operaattorin välille, jotka välittivät TYVI-tietoa. Hankkeen tarkoitus saada automatisoitua raportointia yrityksiltä viranomaisille loi TYVI-järjestelmälle selkeän pohjan. Ilmoitukset pystytään jättämään sähköisesti tarkasti paikasta, kellonajasta sekä viikonpäivästä riippumatta, lisäten järjestelmän joustavuutta. TYVI-järjestelmässä tietoa raportoivat tahot eivät ole pelkästään yritykset, vaan myös

valtion laitokset sekä kunnat, jotka ovat ilmoitusvelvollisia henkilöverotukseen liittyvissä asioissa. Koska eri tarpeita voidaan palvella yhdellä tai useammalla yhdistetyllä ilmoituksella, viranomaiset saavat TYVI-mallista mahdollisuuden yhdistää tiedonkeruutarpeitaan, näin vähentäen samalla yritysten sekä viranomaisten itsensä tiedonkeruutyötä. (Valtiovarainministeriö.)

Koko järjestelmän tavoitteena on tietojen ilmoittamisen sekä siihen kuuluvien töiden helpottaminen, ja kustannusten karsiminen yrityksiltä ja viranomaistahoilta. Pääsääntöisesti TYVI-palvelut ovat yrityksille maksuttomia. Yleensä tietoa vastaanottava tai tarvitseva taho maksaa TYVI-operaattorille saamistaan tiedoista. TYVI-palveluiden käytön aloittaminen vaatii yritykseltä käytössä olevan Internet-yhteyden sekä selaimen. Ilmoittajan on aluksi päätettävä mitä ilmoituksia hän haluaa raportoida ja mitä kannattaa sähköisesti ilmoittaa. Kaikki mainitut seikat riippuvat yrityksen toimialasta, sekä liikevaihdon suuruudesta. Palveluntarpeen perusteella yrityksen tulee valita tarpeitaan vastaava TYVI-operaattori. (Valtiovarainministeriö.)

Yrityksen kannattaa aloittaa TYVI-palveluiden käyttöönotto siten, että selvittää käytössä olevan taloushallinto-ohjelman mahdollisuuksia lähettää suoraan ohjelmasta tarvittavat ilmoitukset. Mikäli yritys ei tiedä omasta palkanlaskenta- tai kirjanpito-ohjelmasta edellä mainittua ominaisuutta, tulee se selvittää. Ohjelmat joista ominaisuus löytyy on luetteloitu TYVI.fi-internet-sivuilla. Osa ilmoituksista voidaan tehdä myös sähköisellä lomakkeella. Yrityksen kannattaa, ennen TYVI-operaattoria valintaa, ottaa selvää operaattorin tarjoamista sähköisistä lomakkeista. (Valtiovarainministeriö.)

2.6.1 Operaattorit

Yrityksen valitessa operaattoria, on kannattavaa ottaa selvää mahdollisista tarvittavista lomakepohjista, jos yrityksen taloushallinto-ohjelma ei pysty lähettämään suoraan aineistoa. Eri operaattoreilla on hieman eri palveluita ja eri lomakkeita. Lisäksi maksua vastaan on mahdollista saada käyttöön erilaisia palveluita. On ilmoittajan oikeus valita mikä operaattori yritykselle parhaiten sopii. Pääsääntöisesti ilmoittaminen on maksutonta, poislukien operaattoreiden mahdolliset maksulliset lisäpalvelut, mitä yritys käyttää. Näistä sovitaan erikseen ilmoittajayrityksen sekä TYVI-operaattorin välillä. TYVI-operaattorit saavat vastaavasti maksua vastaanottavalta viranomaiselta saamistaan ilmoituksista. Aikaisemmin TYVI-palveluiden tunnistautuminen tapahtui operaattorikohtaisilla tunnuksilla sekä yrityksen omilla pankkitunnuksilla. Sittemmin käyttöön otettu Katso-tunniste on myös tullut tunnistautumistavaksi. Eri operaattoreita ovat:

1. Itella Information Logistics (www.tyvi.fi)

2. TeliaSonera Finland Oyj (tyvisonera.sonera.fi)
3. TietoEnator Oyj (www.tietoenator.fi/tyvi) operaattoripalvelut erikseen (www.aditro.fi/linkki) Personec Linkki / eTilinpäätös
4. Logica Suomi Oy (tyvi.wmdata.fi)
5. Kustannusosakeyhtiö Koivuniemi (tyvi.koivuniemi.com)
(Huhanantti 2002.)

Ilmoittaminen voidaan aloittaa saman tien kun operaattori on valittu sekä käyttäjätunnus ja salasana on saatu. Tietoturva-asioita varten on laadittu viranomaisten puolesta oma tietoturvapoliittikka sekä tietoturvallisuusohjeet. Tietojen antaminen turvataan käyttäen salattuja internet-yhteyksiä. Operaattoreiden rooli ilmoittamisessa on välittää ilmoitukset lähettäviltä yrityksiltä suoraan viranomaiselle, jolle tieto on tarkoitettu. Ilmoitusten lähettäminen voi tapahtua joko suoraan yritykseltä tai vastaavasti asiamiehensä kautta valtuutuksella, asiamiehenä voi toimia esimerkiksi tilitoimisto. Tietojen välityksen tekniseen toteuttamiseen on kaksi vaihtoehtoista tapaa:

- a. Suoraan ilmoittajan taloushallinto-ohjelmasta, jossa on mahdollisuus tulostaa suoraan ilmoitus TYVI-järjestelmän vaatimaan muotoon ja sitä kautta suoraan välittää ilmoitus operaattorin kautta viranomaiselle
- b. TYVI-operaattorin tarjoamasta sähköisestä ilmoituspalvelusta, jota käyttäen yritys välittää ilmoitustiedot operaattorille ja tämä vastaa tietojen lähettämisestä edelleen
(Huhanantti 2002.)

Osalla operaattoreista palvelut ovat täysin maksuttomia, yhdellä on maksuttomia palveluita sekä muita maksullisia ylimääräisiä palveluita, ja osalla operaattoreista kaikki palvelut ovat maksullisia. On yrityksen kannalta tärkeää ennen operaattorin valintaa, tehdä selvitystä tarpeistaan, liittyen operaattoreiden tarjoamiin palveluihin. Tiedonsiirtoa varten ilmoittajayritys sekä operaattori tekevät tiedonsiirtosopimuksen, mikä määrittelee eri muodot ja tavat mitä palveluun kuuluu. Koko TYVI-toimintaa varten on määritelty eri osapuolten vastuita varten tarkat mallisopimukset. (Huhanantti 2002.)

Kaikilla operaattoreilla löytyy palveluistaan Verohallinnon ilmoitukset aina tuloveroilmoitusta myöten. Itellan TYVI-palvelusta löytyy paljon erilaisia palveluita mistä valita, esimerkiksi sitä kautta pystyy ilmoittamaan Tilastokeskukselle tarvittavat ilmoitukset, lähettämään TyEL-, LEL- ja TaEL-ilmoitukset sekä eri työntekijäjärjestöjen ilmoitukset, ay-jäsenmaksuselvityksiä myöten. Toisilla operaattoreilla ei palveluita löydy näin laidasta laitaan - kuten esimerkiksi TeliaSoneran oma TYVI-palvelu, missä ilmoittaminen

on keskittynyt pelkästään Verohallinnon omiin ilmoituksiin. TietoEnatorilla palvelut on jaettu kahteen eri palveluun, joista toinen on pelkkä EDI-aineistonsiirtopalvelu. Personec Linkki / eTilinpäätös on palkanlaskenta- tai taloushallinto-ohjelmasta täysin riippumaton palvelu, minkä kautta onnistuu niin Verohallinnon ilmoitusten lähettäminen sekä erinäiset muut ilmoitukset. Näistä esimerkkeinä TEL-vuosi- ja työsuhdeilmoitukset, TyEL-ilmoitukset kaikille työeläkeyhtiöille, palkkatilastoilmoitukset sekä ay-jäsenmaksuselvitykset työnantaja- sekä työntekijäjärjestöille ja tapaturma- ja ammattitauti-ilmoitukset tapaturmavakuutusyhtiöille. Jos yrityksellä on velvoite ilmoittaa Tullille erikseen, Liason Technologies Oy tarjoaa TYVI-palvelua sitä varten. (Huhanantti 2002.)

2.6.2 TYVI-palvelun hyödyt

TYVI-palvelut tarjoavat mahdollisuuksia lähettää huomattavan määrän eri ilmoituksia, mikä tekee palveluista erittäin hyödyllisiä yrityksille. Pakollisia ilmoituksia Verohallinnolle on muun muassa kausiveroilmoitukset, vuosi-ilmoitukset ja tuloveroilmoitukset. Kausiveroilmoitus on korvannut entisen valvontailmoituksen, joka toimi jo aikaisemmin TYVI-palveluita hyväksikäyttäen lähetettävänä ilmoituksena. Verokorttien suorasiirrot saa TYVI-palveluiden kautta toimimaan suoraan Verohallinnolta yritykselle. Tullin Intrastat-tuonti- sekä vienti-ilmoitukset, kuten ajoneuvotietoilmoitukset onnistuvat. Eri työeläkeyhtiöiden ilmoitukset, kuten TEL-työsuhde ja -vuosi-ilmoitukset, TyEL-työsuhde-, kuukausi- sekä vuosi-ilmoitukset työeläkeyhtiöille, muun muassa Eläke-Fennialle, Eläke-Tapiolalle, Ilmariselle, Alandia-Bolagenille, Varmalle sekä Veritas Eläkevakuutukselle. Myös Kuntien eläkevakuutusasiat - palvelussuhdetiedot sekä vuosiansioilmoitukset. Työnantajajärjestöjen palkkatilastot, työntekijäjärjestöjen ay-jäsenmaksut, Tilastokeskukselle yrityksen tuloveroilmoituksen tilastoliitteet, suhdanne-tilastoilmoitukset (suhdanne- ja rakennetilastoilmoitukset yritysten myynnistä kotimaahan, EU-maihin sekä EU:n ulkopuolelle, kuukausi-ilmoitukset verottomasta myynnistä sekä palkoista), oppilaitostilastot sekä kuntien tilinpäätöstiedot ja palkkatiedot. Riippuen yritysten tarpeesta, TYVI-palveluilla voi ilmoittaa myös Ympäristöhallitukselle erilaiset valvonta- sekä kuormitustiedot, asemakaavan seurantatiedot, vesihuoltolaitostietojärjestelmän tilastotiedot sekä öljynsuojelurahaston vuosi-ilmoitukset. Tämän lisäksi löytyy harvinaisemmat ilmoitukset, kuten Kirkkohallitukselle työsuhde- sekä palvelusuhdetiedot. Myös tiedot tapaturmavakuutusyhtiöille, esimerkiksi tapaturma/ammattitauti-ilmoitukset pystyy hoitamaan palvelulla, lisäksi Kansaneläkelaitokselle tutkintotiedot oppilaitoksilta. (Tieke.)

2.6.3 TYVI:in käyttöönottoon liittyneet ongelmat

Alkuvaiheessa TYVI:n ollessa ollut käytössä noin kolme vuotta, vuonna 2000 julkaistussa valtiovarainministeriön raportissa mainitut ongelmat liittyen koko TYVI-järjestelmään, olivat pääsääntöisesti saatu TYVI-operaattoreilta. Heidän kokemansa puutteet TYVI-tiedonsiirrossa oli koettu johtuvan puutteellisesta koordinoitinsa valtiovarainministeriön puolelta. Tätä ei koettu ongelmallisena tietojen luovuttajien osapuolilta, vaikkakin he olivat huomanneet myös joitain vastaavanlaisia ongelmia. Lähinnä koordinaatio-ongelma ilmeni siinä, että toimijoille oli jäänyt epäselväksi koordinaattorin, eli valtiovarainministeriön, matala profiili asian suhteen - ohjataanko TYVI:n kehittämistä käytännössä miten, tai edes ollenkaan. Valtiovarainministeriön 17/2001 - TYVI-tiedonsiirtomallin kehittäminen-työryhmämuistiossa koordinaattorin roolista kirjoitetaan kontekstissa varsin haastavana toimijana. Koska TYVI-järjestelmä koostuu monesta varsin itsenäisestä toimijasta sekä toimijaryhmästä, on löydettävä selkeä balanssi aktiivisen ohjaamisen sekä antaa mennä-muotoisen toiminnan välimaastosta. Alkuvaiheessa muistion mukaan koko TYVI-järjestelmä oli toiminut erittäin hyvin pääsääntöisesti varsin vähällä ohjauksella. Lähinnä koordinaattorin aktiivista toiminnan ohjausta on nähty olevan tarpeen silloin, kun kahden TYVI-toimitsijan välille on syntynyt ongelmatapauksia, tai vastaavasti koko järjestelmää koskevissa kehityslinjauksissa. Jos kahden toimitsijan välille on syntynyt ongelmia, aktiivinen koordinaattori voi pelkällä olemassaolollaan kannustaa molempia osapuolia neuvottelunvaraisiin ratkaisuihin osapuolien kesken. Muistion ehdotukset TYVI:n koordinoituvastuusta osoitetaan kolme eri mallia:

1. TYVI:n koordinoituvastuu osoitetaan selkeästi yhdelle taholle - valtiovarainministeriölle. Sen tehtävänä olisi vastata yksinomaan TYVI-tiedonsiirtomallin kehittämisestä, ylläpidosta sekä koordinoinnista.
2. Valtiovarainministeriön alaisuuteen perustetaan oma TYVI-ohjausryhmä, joka hoitaa TYVI-järjestelmän kehittämistä, ongelman ratkaisua sekä kehittämislinjoja. Edustajat tähän nimettäisiin kaikilta tietoa kerääviltä tahoilta - myös kunnilta, TYVI-operaattoreilta sekä joltain ilmoittajia edustavalta etujärjestöltä.
3. Keskitetään tiedonsaanti perustettavaan TYVI-tietopalvelusivuihin, josta saa keskitetyt tiedot aiottaessa siirtyä sähköiseen ilmoittamiseen liittyen seuraaviin tietoihin:
 - a. TYVI-tiedonsiirtomallista
 - b. TYVI-pelissäännöistä
 - c. TYVI-operaattoreista

d. TYVI-ilmoituksista

e. TYVI-sopimusmalleista

(Valtiovarainministeriö.)

2.7 Ilmoitin

Ilmoitin.fi -palvelu on tarkoitettu sähköisten vuosi-ilmoitusten, erilaisten hakemusten sekä tuloveroilmoitusten muodollisen oikeellisuuden tarkastamiseen. Muodollisuuden tarkastaminen on tärkeää, jotta lähetetty tieto on varmasti oikeassa muodossa ja kaikissa täytetyissä kentissä on varmasti oikeassa muodossa ja sallituissa arvoissa olevaa informaatiota. (Ilmoitin.)

Ilmoitin.fi -palvelu tarkastaa sähköisen kuvauksen ja vertaa sitä tietuekuvaukseen ja näin varmentaa tietojen oikeellisuuden. Palvelun avulla myös ohjelmistotekijät voivat muodostaa Verohallinnon tietuekuvauksen mukaisia ilmoituksia. Verohallinto pitää huolta, että tietuekuvaukset sekä tarkastussäännöt ovat ajan tasalla. (Ilmoitin.)

2.8 Verotili-palvelu

Verotili on suurin muutos Verohallinnon lähihistoriassa. Se otettiin käyttöön vuoden 2010 alussa ja se muuttaa oma-aloitteisten verojen maksamisen sekä ilmoittamisen. Verotili on ollut käytössä Ruotsissa jo vuodesta 1998 ja se on otettu käyttöön Tanskassa vuonna 2009. Verotili on myös käytössä Itävallassa. Suomessa aloitteen verotilin käyttöönotosta teki Suomen yrittäjät Ry, koska verotili vähentää verojen maksamisesta aiheutuvia kuluja sekä työtunteja. Verohallinnon näkökulmasta verotili on myös oivallinen ratkaisu verojen maksamisen helpottamiseksi. Se helpottaa Verohallinnon asiakaspalvelua ja vähentää huomattavasti asiakkaiden yhteydenottotarpeita ja näin ollen parantaa Verohallinnon toiminnan tehokkuutta. Verotiliin kirjaututaan Katso-tunnisteella, jos kyseessä on yritys tai yhteisö. Yksityishenkilöt kuten kotitaloustyönantaja, yksityinen elinkeinonharjoittaja tai alkutuottaja voi kirjautua palveluun pankkitunnuksilla ja HST-kortilla. Niin kuin useimpia muitakin Verohallinnon palveluita, verotili-palvelua voi aluksi kokeilla ilman tunnistautumista demon avulla. (Tilisanomat 3/2009, Gedik.)

Verotili on veronmaksajakohtainen tili jota ylläpitää Verohallinto. Sinne kootaan verovelvollisen veroja sekä maksuja koskevia tietoja. Sen avulla lasketaan, kuinka paljon verovelvollisen tulee maksaa veroja kuinka paljon veroja on maksettu ja kuinka paljon Verohallinto palauttaa veroja. Aluksi niin sanotussa ensimmäisessä vaiheessa, joka alkoi

vuoden 2010 alussa, verotilille siirtyvät kaikki oma-aloitteiset verot lukuun ottamatta varainsiirtoveroa. Nämä ovat:

- Arvonlisävero
- Työnantajasuoritukset
- Vakuutusmaksuvero
- Arpajaisvero
- Ennakonpidätykset (korot ja osuudet, osingot, puunmyyntitulo, osakeyhtiöiltä, osuuskunnilta tai muilta yhteisöiltä)
- Lähdevero

Tämä menettely koskee kaikkia niitä jotka maksavat oma-aloitteisia veroja yritysmuodosta riippumatta. Toistaiseksi verotiliin eivät siirry tulovero (myös ennakot ja ennakon täydennysmaksut), kiinteistövero, perintö- ja lahjaverot, metsänhoitomaksu eikä varainsiirtoveron ilmoittaminen eikä maksaminen. Tulevaisuudessa kaikki edellä mainittujen verojen maksaminen siirtyy verotilille, aikataulua ei vaan ole vielä päätetty. (Verotililaisuus 3.12.2009.)

2.8.1 Verotilin negatiivinen saldo

Verotili täsmäytetään kerran kuukaudessa Verohallinnon toimesta, jolloin yritykselle lähetetään verotiliote. Jos yrittäjä ei ole maksanut verotiliotteelle ilmoitettuja verojaan verotilin täsmäytykseen mennessä, verotilin saldo jää miinusmerkkiseksi. Jos verotilin saldo on negatiivinen, niin verotiliotteella annetaan huomautus suorittamatta jääneistä veroista. Negatiiviselle saldolle lasketaan viivästyskorkoa seuraavaan yleiseen eräpäivään asti, oletetusta eräpäivästä. Eräntyneeseen saldoon ei anneta erikseen maksumuistutuksia, vaan niistä huomautetaan tulevilla verotiliotteilla. Maksettavasta saldosta annetaan kaksi huomautusta ja tämän jälkeen vielä ilmoitus siitä, että velvoitteet siirretään perintään. Kun velvoitteet siirretään verotililtä perintään, tiliotteella ilmoitetaan päivä jolloin maksamatta olevat velvoitteet poistetaan verotililtä ja siirretään. Tällöin perintään siirretyt summat eivät enää näy verotilillä. Alle kymmenen euron suuruiset velvoitteet eivät siirry. Verotiliotteen maksamattomat verot voidaan periä ilman eri päätöstä, eli ne ovat suoraan ulosottokelpoisia. Perittävät verot yleensä lähetetään ulosottoon. Kun vero on siirretty perittäväksi, sitä ei voi enää maksaa käyttämällä verotiliviitettä ja verotili maksujen pankkitilejä. Ulosottoon menneet verot maksetaan ulosottomiehelle. (Mattinen 2010, 26-28)

2.8.2 Verotilin positiivinen saldo

Verotilin positiivinen saldo palautetaan verovelvolliselle välittömästi, tähän kuuluvat veronpalautukset ja hyvityskorot. Palautuksen maksaminen kestää kahdesta kolmeen päivää siitä, kun oikeus saantiin on selvä. Aiheetta suoritettujen maksujen kerryttämä positiivinen saldo verotilillä säilytetään myöhempien velvoitteiden suorittamiseksi. Ne voidaan myös palauttaa verovelvolliselle, mutta niitä tarvitsee erikseen hakea - jokainen aiheettomasti tapahtunut maksu arvioidaan erikseen. Jos on tiedossa seuraavan kuun aikana erääntyvä velvoite, positiivinen saldo kohdistetaan siihen. Alle 20 euron positiivista saldoa ei palauteta, vaan se käytetään myöhempien velvoitteiden suorittamiseen. (Mattinen 2010, 28-30.)

Verovelvollinen voi halutessaan säätää verotilille palautusrajan, joka tarkoittaa että rajan ylittävä positiivinen saldo palautetaan automaattisesti verovelvolliselle. Verotilillä säilytetään palautusrajan sisältämä positiivinen saldo, joka taas käytetään tulevien velvoitteiden suorituksiin. Verotilillä olevasta positiivisesta saldosta maksetaan hyvityskorkoa verotilille. Palautusrajaan liittyvät asiat hoidetaan tällä hetkellä verotilin neuvontanumeron avulla, mutta tulevaisuudessa ne voidaan hoitaa myös verkossa. Säädetty palautusraja on toistaiseksi voimassaoleva ja sitä voidaan muuttaa milloin yrittäjä kokee sen tarpeelliseksi. Palautusraja käy ilmi verotiliotteelta sekä Verotili-palvelusta. Positiivinen saldo vanhenee viiden vuoden jälkeen viimeisestä verotilitapahtumasta, joka ei ole hyvityskorkoon liittyvä. Yli kahdenkymmenen euron positiivinen saldo palautetaan automaattisesti ennen sen vanhentumista. (Mattinen 2010, 28-30.)

2.9 ALVEU-palvelu

Palvelu mahdollistaa Suomessa toimiville arvonlisäverovelvollisille yrityksille arvonlisäveron ulkomaalaispalautuksiensa hakemuksen tekemisen toisesta EU-maasta. Palvelu rupesi toimimaan vuoden 2010 alusta. Palvelussa täytetään hakemus ja palvelu lähettää hakemuksen täyttämisen jälkeen. Palveluun kirjaututaan Katso-tunnisteella, joka on muodostunut tärkeimmäksi tunnistautumismuodoksi yrityksille. (Verohallinto.)

Yksityiset elinkeinoharjoittajat voivat kirjautua palveluun verkkopankkitunnuksilla sekä sähköisellä henkilökortilla. Tunnistus.fi-palvelu hoitaa tunnistautumisen niin kuin kaikissa muissakin Verohallinnon palveluissa. Palveluun pystyy tutustumaan ennen sen käyttämistä demon kautta. Jos veroviranomainen palautusmaassa hyväksyy asiamiehen käytön voi palvelun avulla valtuuttaa hänet tekemään palautushakemuksen. (Verohallinto.)

2.10 YTJ

YTJ on Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä, joka on tietojärjestelmä jota PRH sekä Verohallinto ylläpitää. Sen tarkoituksena on mahdollistaa eri tietojen ilmoittamisen sähköisesti yhdellä ilmoituksella molemmille viranomaisille. Tämä poistaa yrityksiltä sen, että samat tiedot lähetettäisiin erikseen kaupparekisteriin sekä Verohallintoon, vaan YTJ:n avulla yritys voi päivittää molempia rekistereitä yksinkertaisesti yhdestä paikasta (Verohallinto.)

Yritys- ja yhteisötietojärjestelmään kuuluvat yritykset sekä yhteisöt jotka ovat merkitty

1. Kaupparekisteriin
2. Säätiörekisteriin
3. arvonlisäverovelvollisten rekisteriin
4. ennakkoperintärekisteriin
5. työnantajarekisteriin
6. Verohallinnon asiakasrekisteriin

YTJ:ssä on myös yritykset joiden perustamisilmoitus on jätetty, mutta joita ei ole vielä merkitty edellä mainittuihin rekistereihin. Kun yritys tai yhteisö kirjataan YTJ:ään, se saa itselleen y-tunnuksen, joka on siis yritys- ja yhteisötunnus. Myös aatteellisilla yhdistyksillä on y-tunnukset, jos niistä on tehty ilmoitukset yhdistysrekisterin lisäksi joko kaupparekisteriin tai johonkin muuhun edellä mainittuun Verohallinnon rekisteriin. Aatteellisen yhdistyksen ilmoittaminen yhdistysrekisteriin ei kuitenkaan tapahdu YTJ:n kautta. (Verohallinto.)

Y-tunnus on yritys- ja yhteisötunnus, jonka viranomainen antaa yritykselle ja yhteisölle. Tämä on korvannut aikaisemmat kaupparekisteri- sekä säätiörekisterinumerot ja myös LY-tunnuksen. Se sisältää seitsemän numeroa, väliviivan sekä tarkastusmerkin, näin ollen muotoa 1234567-8. Tunnus yksilöi yrityksen, sen rakenne sekä muodostaminen kuvataan yritys- ja yhteisötietojärjestelmää koskevan asetuksen kolmannessa pykälässä. Y-tunnuksesta ei erikseen voi päätellä onko yritys rekisteröity vai ei - tieto pitää aina tarkistaa YTJ:n tietopalvelusta tai viranomaisilta, jotka ylläpitävät rekisteriä. Tunnuksen saa kun jätetty perustamisilmoitus kirjataan yritys- ja yhteisöjärjestelmään. (Verohallinto.)

Yritys- ja yhteistietojärjestelmä on myös reaaliaikainen tietopalvelu, mikä on maksuton. Internetissä oleva tietopalvelu on ympäri vuorokauden toimiva tietopaketti yrityk-

sien perustiedoista. Se on käytännöllinen keino tarkistaa uuden perustettavan yrityksen nimeä, onko se jo käytetty. Sieltä näkyy muun muassa yritysten tunniste- sekä yhteystiedot. YTJ:stä saatavat perustiedot ovat:

1. y-tunnus
2. yrityksen merkityt rekisterit
3. toiminimen, rinnakkaistoiminimen, aputoiminimen sekä niiden käännökset
4. yritysmuodon
5. kotipaikan
6. yrityksen toimialan
7. yrityksen kielen
8. osoitetiedot
9. yrityksen oikeudellinen tila (konkurssi, saneeraus tai selvitystila)
10. elinkeinotoiminnan keskeytys

YTJ:stä on mahdollista tarkistaa yrityksen rekisterihistoria, sekä erinäiset muutokset y-tunnukseen. Sieltä näkee eri yritysten sulautumiset ja jakaantumiset. Tietopalvelussa on erilaisia maksullisia poimintapalveluita, kuten esimerkiksi etsittävien yritystietojen rajausta alueellisesti, toimialoittain tai yritysmuodoittain. Eri yhteistyökumppanit tarjoavat erilaisia poimintoja sekä massatietopalveluita YTJ:n tietokannoista. (Ytj.)

2.11 Katso

Verohallinnossa sekä muiden viranomaisten palveluissa on edetty sähköisissä palveluissa pitkälle. Tarjolla on muun muassa Kelan ja Tullin omia sähköisiä palveluita. Kaikissa näissä tunnistautuminen on tapahtunut aikasemmin yrityksen verkkopankkitunnuksilla. Katso-tunniste on uusi Verohallinnon tarjoama tunniste yrityksille, millä voi tunnistautua Verohallinnon, Kelan sekä Tullin palveluissa. (Verohallinto.)

Pankkitunneilla tunnistaminen on henkilökohtaista tunnistautumista, kun taas Katso-tunnisteessa perusidea on että siitä tunnistautuu yrityksen nimenkirjoitusoikeuden omaava henkilö. Nämä henkilöt on merkittynä kaupparekisteriin erikseen. Näin yrityksen tunnistautumiseen sähköisesti vaikuttaa kolme seikkaa: yritys, yritystä edustava henkilö sekä henkilön oikeus edustaa yritystä. (Verohallinto.)

Yrityksen Katso-tunnisteen hyödyntäminen onnistuu yrityksen itsensä sisältä niin, että nimenkirjoitusoikeudellinen henkilö perustaa itsellensä Katso-tunnisteen, millä hän tä-

män jälkeen voi hallita yrityksen veroasiantia sekä valtuuttaa muita yrityksen muita työntekijöitä asioimaan hänen puolestaan. Jos taas yritys on ulkoistanut veroasiain tilitoimistolle, tulee ulkopuoliselle yritykselle myöntää valtuudet siihen. Valtuutuksen voi tehdä kahdella eri tapaa:

a) nimenkirjoitusoikeudellinen henkilö luo itse oman Katso-tunnisteen ja valtuuttaa sitä kautta Katso-palvelussa tilitoimiston tai muun vastaavan hoitamaan veroihin liittyvän asiain yrityksen puolesta.

b) Toisessa vaihtoehdossa tilitoimisto tai vastaava syöttää itse kaikki valtuutusta vaadittavat tiedot Katso-palveluun ja sen jälkeen yrityksen nimenkirjoitusoikeudellinen henkilö vain hyväksyy valtakirjan. Tässä Sähköisen asiain valtakirjassa, yritykselle itselleen ei synny Katso-tunnistetta, eli yritys itse ei pääse asioimaan sähköisissä palveluissa.

Katso-tunnistetta perustettaessa, yrityksen perustavan henkilön täytyy siis olla kaupparekisterissä nimenkirjoitusoikeudellinen henkilö. Tunnisteen perustajasta tulee yrityksen Katso-pääkäyttäjä, joka voi hallinnoida yrityksen tietoja sekä valtuuttaa muita toimimaan yrityksen puolesta. Pääkäyttäjä voi valtuuttaa muita Katso-palvelussa, mikä edellyttää että valtuutetulle luodaan oma Katso-tunniste. Valtuutus tarkoittaa sitä että pääkäyttäjä myöntää muille käyttäjille erilaisia rooleja Katso-tunnisteella. Esimerkiksi hän voi valtuuttaa yhdelle työntekijälle pelkästään pääsyn kausiveroilmoitusten hallintoihin. (Verohallinto.)

2.12 Palkka.fi

Palkka.fi-internetpalvelu on palkanlaskentaan tarkoitettu palvelu, joka on suunnattu pientyönantajille sekä erilaisille yhdistyksille, järjestöille ja kotitalouksille. Palkka.fi-palvelulla voi laskea muun muassa työntekijäpalkat, erilaiset palkkiot, tekijänoikeuskorvaukset sekä ulkomailta palkattujen työntekijöiden palkat. Sieltä voi muodostaa nettopalkat työntekijöille sekä veloitteet Verohallinnolle, eli ennakonpidätys- ja sosiaaliturvamaksut. Sieltä voi saada palkkaerittelyt työntekijöille, kuukausi- sekä vuosilmoitukset, kuten tositteet kirjanpitoa varten. Ilmoitukset mitä palvelu tuottaa suoraan palkanlaskennasta:

1. Kausiveroilmoituksen Verohallintoon
2. Vuosi-ilmoituksen Verohallintoon sekä työeläkeyhtiöön
3. TyEL työsuhdeilmoituksen
4. Sopimustyönantajan kuukausi-ilmoituksen

5. Tilapäisen työnantajan kuukausi-ilmoituksen

Palvelussa voi vielä erikseen valita automaattisen ilmoitusliikenteen päälle, jolloin ohjelma muodostaa sekä lähettää tarvittavat lakisääteiset ilmoitukset automaattisesti eteenpäin oikeille tahoille. Tämä vaatii oikeiden tunnistetietojen syöttämistä jo palvelua perustaessa. Kausiveroilmoitus muodostuu annettujen perustietojen mukaan, palveluun pitää merkitä ilmoitusjakson pituus. (Palkka.)

Koko palvelu on suunniteltu erityisesti pienille työnantajille, jotka maksavat silloin tällöin palkkoja ja eivät välttämättä ole tietoisia kaikista työnantajavelvoitteista. Palvelun käyttäjän ei tarvitse erikseen olla tietoinen eri työnantajavelvoitteiden prosentteista, vaan palvelu itse käyttää viimeisimpiä voimassaolevia prosentteja. (Palkka.)

Palkka.fi-palvelu on käyttäjilleen maksuton palvelu, jota ylläpitää Verohallinto sekä eri työeläkeyhtiöt. Palveluun voi kirjautua joko yrityksen pankkitunnuksilla tai Katso-tunnisteella. Sen suunnittelussa ja toteutuksessa on ollut mukana Valtionvarain-, Kauppa- ja teollisuus-, Sosiaali- ja terveysministeriöt, kuten Verohallinto, joka vastaa koko palvelun kehittämisestä sekä ylläpidosta. Eri työeläkeyhtiöt ovat olleet kehittämisessä mukana. Palvelu on pilotoitu vuoden 2005 lopulla, se tuli yleiseen käyttöön vuoden 2006 alussa. (Palkka.)

3 HENKILÖYHTIÖT

Henkilöyhtiöiksi kutsutaan yksityistä elinkeinonharjoittajaa eli toiminimeä, avointa yhtiötä sekä kommandiittiyhtiötä. Henkilöyhtiö-nimi tulee siitä, että yhtiön toiminta on täysin sen taustalla olevien henkilöiden käsissä. Tällä tarkoitetaan sitä, että yhtiön vastuullisten yhtiömiesten omaisuus on tukijalkana yhtiön toiminnalle. Vastuulliset yhtiömiehet vastaavat kaikista yhtiön veloista henkilökohtaisella omaisuudellaan. Yhtiömiehinä voi toimia joko luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joilla tarkoitetaan yrityksiä. Kommandiittiyhtiön ja avoimen yhtiön ero on siinä, että avoimessa yhtiössä vastuullisia yhtiömiehiä täytyy olla vähintään kaksi ja kommandiittiyhtiössä riittää, että vastuullisia yhtiömiehiä on yksi. Kommandiittiyhtiössä täytyy olla vähintään yksi hiljainen yhtiömiestä joka on sijoittanut yhtiöön ja on yhtiössä mukana vain sijoituspanoksellaan. Jotta yhtiön toimintaa voi kutsua henkilöyhtiöksi, tulee yhtiömiesten harjoittaa elinkeinotoimintaa yhteisen taloudellisen tarkoituksen saavuttamiseksi. Yhtiö katsotaan syntyneeksi kun yhtiömiehet tekevät yhtiösopimuksen, joka voi olla joko kirjallinen tai suullinen. Yhtiö pitää ilmoittaa kaupparekisteriin ja siinä vaiheessa kaupparekisteri vaatii kirjallisen yhtiösopimuksen jossa täytyy tulla ainakin ilmi yhtiömiesten nimet sekä yhtiömuoto. Henkilöyhtiössä toimiminen vaatii suurta luottamusta yhtiökumppaneihin.

hin, koska kaikista yhtiön veloista vastataan omalla omaisuudellaan. Tästä johtuen henkilöyhtiöt ovat yleensä liiketoiminnaltaan pieniä ja niissä ei ole johtohenkilöstöä yhtiömiesten ulkopuolelta. Luottamusta lisää etteivät yhtiömiehet pysty luovuttamaan yhtiöosuuttaan muille osapuolille ilman erillistä sopimusta. Tämä johtuu siitä, että yhtiöosuuden siirto voisi vaikuttaa suuresti muiden yhtiömiesten taloudelliseen asemaan. (Sutinen & Viklund 2004, 96-99.)

Yhtiön perustaminen vaatii normaalisti aina taloudellista pääomaa, mutta minimipääoma vaatimuksia ei ole henkilöyhtiöissä. Pääoma muodostuu yhtiömiesten yhtiöpanoksista, joka voi olla periaatteessa mitä tahansa esimerkiksi työtä tai tavaroita. Kommandiittiyhtiössä äänettömän yhtiömiehen sijoituksen täytyy olla omaisuutta. (Sutinen & Viklund 2004, 96-99.)

3.1 Yksityinen elinkeinonharjoittaja

Toiminimen perustaminen ei vaadi perustamisasiakirjaa, vaan ainoastaan ilmoitus kaupparekisteriin riittää. Yksityisenä elinkeinonharjoittajana voi toimia Euroopan talousalueella asuva luonnollinen henkilö. Yleisesti yksityisestä elinkeinonharjoittajasta käytetään nimitystä ”toiminimi” tai ”Tmi”, lainsäädännön mukaan toiminimellä tarkoitetaan ainoastaan yrityksen nimeä. Henkilö joka perustaa toiminimen on täysin vastuussa kaikista yrityksen liiketoiminnasta, hän tekee omalla nimellään kaikki sopimukset ja sitoumukset omalla nimellään. Tästä johtuen yksityinen elinkeinonharjoittaja on vastuussa kaikista tekemistään sitoumuksista ja sopimuksista omalla henkilökohtaisella omaisuudellaan. Yksityisellä elinkeinonharjoittajalla on oikeus nostaa yrityksestä varoja jos niin haluaa. Jos yritys on velkaa velkojalle niin, että velat peritään ulosoton kautta, ei velkojan tarvitse ensisijaisesti periä saataviaan liikeomaisuudesta vaan hän voi suoraan periä niitä yrittäjän henkilökohtaisesta omaisuudesta. (Kinkki, Hulkko & Mäkinen 1999, 61-63.)

Yksityisen elinkeinonharjoittajan on tehtävä kaupparekisteriin ilmoitus jos:

- harjoitetaan luvanvaraista elinkeinoa
- elinkeinotoimintaa harjoitetaan pysyvässä toimipaikassa, esimerkiksi omassa asunnossa on erillinen liiketila
- on muita henkilöitä kuin aviopuoliso, alaikäinen tai muuten holhouksenalainen lapsi tai lapsenlapsi yrittäjän palveluksessa

Maatilatalouden ja kalastuksen harjoittajien ei kuitenkaan tarvitse tehdä ilmoitusta kaupparekisteriin. Ilmoitus on muiden osalta tehtävä ennen varsinaisen toiminnan aloittamista. (Kinkki + ym 1999, 61-63.)

3.2 Avoin yhtiö

Avoimen yhtiön synty tapahtuu silloin, kun vähintään kaksi yhtiömiestä sopii elinkeinon harjoittamisesta yhteisten tarkoitusten saavuttamiseksi. Yksinään yhtiömies ei voi perustaa avointa yhtiötä vaan siinä tarvitaan aina vähintään kaksi yhtiömiestä. Ainut tapaus milloin avoin yhtiö voi toimia yhden yhtiömiehen alaisuudessa on osakkaan erotessa tai toinen yhtiömiehistä kuolee, tällöin avoin yhtiö voi toimia yhden yhtiömiehen alaisuudessa enintään vuoden verran. Jos toista yhtiömiestä ei löydy vuoden kuluessa, avoin yhtiö muuttuu yksityiseksi toiminimeksi. (Kinkki + ym 1999, 63-67.)

Avoimessa yhtiössä yhtiömiehenä voi toimia oikeushenkilö tai luonnollinen täysivaltaisen henkilö. Oikeushenkilöllä tarkoitetaan esimerkiksi toista yritystä. Alaikäinen henkilö ei voi toimia yhtiömiehenä ilman holhoojaansa, tällaisessa tapauksessa kummatkin ovat vastuussa alaikäisen kaikista toimista. Avoimen yhtiön toimilla pitää olla taloudellisesti jatkuvaa toimintaa, lyhyen ajan takia perustettuja avoimia yhtiöitä ei ole hyväksytty verotuksessa vaan yhtiöt on purettu. (Kinkki + ym 1999, 63-67.)

Avoimen yhtiön yhtiösopimus pitää käytännössä olla tehty kirjallisesti, mutta se voi olla vapaamuotoisesti tehty. Yhtiösopimuksessa tulee olla yhtiön toiminnan tavoitteet sekä kaikkien yhtiömiesten vastuut ja velvollisuudet. Normaalisti yhtiösopimus laaditaan useana kappaleena, joista jokainen yhtiömies sekä kaupparekisteri saavat oman kappaleensa. Yhtiösopimuksen allekirjoittavat kaikki yhtiömiehet ja normaalisti yhtiösopimuksesta löytyvät seuraavat kohdat:

- toimiala
- toiminimi
- yhtiömiesten tiedot
- yhtiön kotipaikka
- yhtiömiesten panostusten laatu ja suuruus
- tilikausi

Lisäksi yleisimmät lisäykset yhtiösopimukseen ovat:

- tilintarkastajien nimet
- voiton ja/tai tappion jakamissäännöt

- työnjako yhtiömiesten kesken
- jos yhtiö on määräaikainen, niin yhtiökauden pituus
- sopimuksen purkamismenettely

(Kinkki + ym 1999, 63-67.)

Kaupparekisteriin tulee tehdä ilmoitus ennen varsinaisen toiminnan aloittamista, itse yhtiö syntyy jo siinä vaiheessa, kun yhtiösopimus solmitaan, joten kaupparekisteriin ilmoittamisella on vain vahvistava vaikutus yhtiön syntyyn. Kaupparekisteriin ilmoittamisen voi hoitaa kuka tahansa yhtiömiehistä, kaupparekisteristä saatavalla valmiilla lomakkeella. Lomakkeeseen tarvitsee vain liittää yhtiösopimus sekä todistus siitä, että käsittelymaksu on suoritettu. (Kinkki + ym 1999, 63-67.)

Nimen valintaa on säädetty niin, että siinä tulee olla sanat ”avoin yhtiö” tai sitten nimestä pitää jotenkin muuten tulla ilmi sen yhtiömuoto. Sukunimet käyvät avoimen yhtiön nimeksi, ne tulee olla yhtiömiesten sukunimiä tai sukunimi, tässä tapauksessa sanoja ”avoin yhtiö” ei tarvitse olla yhtiön nimessä. Lyhenne Ay ei ole kaupparekisterin hyväksymä lyhenne. Varsinaisen toiminimen ohella yhtiöllä on mahdollisuus ottaa käyttöön myös jokin muu tunnus, mutta sitä tunnusta ei voi rekisteröidä. Yksinoikeus tähän tunnukseen yhtiö saa sen vakiintuneella käytöllä. (Kinkki + ym 1999, 63-67.)

Avoimessa yhtiössä yhtiön oma pääoma tulee yhtiömiesten sijoittamista panoksista. Panosten ei täydy olla samansuuruisia yhtiömiesten välillä. Yhtiömies voi sijoittaa yhtiöön rahan lisäksi tavaraa tai vaikka työpanoksensa. Yhtiön omaa pääomaa voidaan yhtiömiesten toimesta käyttää vapaasti. Kirjanpidossa nostettuja varoja voidaan käsitellä voitonjakona, yksityisottoina, osakaslainana tai oman pääoman palautuksena. Vaikka oma pääoma menisi miinukselle, ei avoin yhtiö joudu selvitystilaan, koska yhtiömiehet ovat rajoittamattomasti vastuussa yhtiönsä velvoitteista. (Kinkki, Hulkko & Mäkinen 1999, 63-67.)

Koska yhtiösopimuksessa on määritelty yhtiön toimiala, tulee tämän kyseisen toimialan ulkopuolella tehtyihin toimiin olla kaikkien yhtiömiesten suostumus. Yhtiösopimuksessa on mahdollista sopia millaisiin toimiin tarvitaan kaikkien yhtiömiesten suostumus, vai riittääkö asian päättämiseen määräenemmistö. Koska yhtiömiehet vastaavat kaikista yhtiön veloista kuin ne olisivat heidän omiaan, on tärkeää tietää kenen kanssa rupeaa liiketoimintaa harjoittamaan. Jos esimerkiksi yhtiö ei ole kehotuksista huolimatta maksanut velkojaan voi velkoja periä velkojaan keneltä tahansa yhtiömiehistä. Itsensä yhtiön omaisuus on erillistä omaisuutta siten, että jos yhtiömiehellä on velkaa, ei yhtiöltä voida periä niitä velkoja vaan ainoastaan yhtiömiehen osuus yhtiöstä voidaan ulosmitata. Jos yhtiömies eroaa yhtiöstä, hänen vastuunsa yhtiön veloista ei pääty eroamiseen,

vaan hän on vastuussa kaikista veloista, jotka ovat syntyneet ennen yhtiömiehen eroa. Uusia velkoja ei voida kuitenkaan periä eronneelta yhtiömieheltä. Tästä syystä on syytä ilmoittaa kaupparekisteriin välittömästi eroamisen jälkeen, ettei yhtiömiehelle tule toisen yhtiömiehen velkoja maksettavaksi eron jälkeen. Jos yhtiömies haluaa luovuttaa oman osuutensa yhtiöstä jollekin toiselle henkilölle, tulee kaikkien yhtiömiesten suostua tähän luovuttamiseen. (Kinkki + ym 1999, 63-67.)

3.3 Kommandiittiyhtiö

Kommandiittiyhtiö on periaatteessa samanlainen kuin mitä avoin yhtiö on, paitsi että kommandiittiyhtiössä täytyy olla vähintään yksi äänetön yhtiömies. Äänetön yhtiömies tarkoittaa sitä, että hän sijoittaa yhtiöön ainoastaan rahanarvoista omaisuutta eikä ole vastuussa yhtiöstä muuten kuin ainoastaan sijoituksensa suuruudella. Kommandiitti yhtiön perustamiseksi täytyy tehdä kirjallinen sopimus minkä allekirjoittavat kaikki yhtiömiehet. Sopimus on melkein avoimen yhtiön sopimuksen kaltainen, lisäykset koskevat äänetöntä yhtiömiestä. Niissä määritellään äänettömän yhtiömiehen rahallinen panos sekä hänelle maksettava voitto-osuus. (Kinkki + ym 1999, 68-71.)

Niin kuin avoin- myös kommandiittiyhtiö syntyy yhtiösopimuksen allekirjoittamisesta ja kaupparekisteriin ilmoittamisella on vain vahvistava merkitys synnyssä. Ainoastaan vastuunalainen yhtiömies voi tehdä ilmoituksen kaupparekisteriin. Ilmoitusta tehtäessä on mukaan liitettävä yhtiösopimus sekä todistus käsittelymaksun suorittamisesta. Kirjalliseen yhtiösopimukseen on merkittävät seuraavat asiat:

- toiminimi
- toimiala
- yhtiön kotipaikka
- yhtiömiesten henkilötiedot sekä kotipaikat
- äänettömän / äänettömien yhtiömiesten panostukset rahassa ilmaistuina
- tilikausi mikäli se ei ole kalenteri vuosi
- jos sopimus on määräaikainen, kesto ilmoitettava

Yhtiösopimuksessa voidaan ilmoittaa myös seuraavat asiat:

- vastuunalaisten yhtiömiesten panokset
- voiton jako
- äänettömien yhtiömiesten voitto-osuuden määräytyminen ja maksaminen

- tilintarkastajat
- toimitusjohtaja
- tehtävien jako yhtiömiesten kesken sekä heidän palkkansa
- toiminnan päämäärät ja keinot niiden saavuttamiseksi
- eroamis- ja yhtiöosuuden lunastamistilanteet

(Kinkki + ym 1999, 68-71.)

Kommandiittiyhtiön nimen valinnassa tulee ottaa huomioon se, että nimessä tulee ilmetä yhtiö muoto. Nimenä ei voi olla äänettömän yhtiömiehen nimeä, vaan jos halutaan yhtiön nimeksi valita nimi, täytyy sen olla vastuunalaisen yhtiömiehen nimi. Yhtiön nimessä täytyy olla joko sanat ”kommandiittiyhtiö” tai lyhenne ”Ky”. Nimenä voi toimia vastuunalaisen yhtiömiehen nimen sijaan myös niin sanottu sepitenimi. (Kinkki + ym 1999, 68-71.)

Kommandiittiyhtiössä yhtiömiehet sijoittavat yhtiöön pääomapanoksen. Vastuunalaisella yhtiömiehellä tämä voi olla rahaa, tavaraa tai työpanosta. Äänetön yhtiömies voi sijoittaa yhtiöön ainoastaan rahanarvoista omaisuutta. Normaalisti yhtiösopimukseen kirjataan mitä kukin yhtiömies on sijoittanut yhtiöön ja äänettömän yhtiömiehen sijoitus on aina ilmoitettava rahamääräisenä. (Kinkki + ym 1999, 68-71.)

Kommandiittiyhtiössä on vastuunalaisilla yhtiömiehillä samat velvoitteet kuin mitä on avoimessa yhtiössäkin. Eli he vastaavat yhtiön veloista niin kuin ne olisivat heidän omiaan. Äänetön yhtiömies on vastuussa vain panoksensa verran ja saa sille tuottoa. Jos yhtiö velkaantuu pahasti, niin äänetön yhtiömies ei voi menettää muuta kuin vain antamansa rahanarvoisen panoksen. Äänetön yhtiömies ei voi osallistua yhtiön toimintaan, jos ei siitä erikseen sovita. Hän voi ainoastaan tarkastaa yhtiön kirjanpidon ja saada tietoja yhtiön toiminnasta. (Kinkki + ym 1999, 68-71.)

4 VEROHALLINNON SÄHKÖISET PALVELUT HENKILÖYHTIÖN NÄKÖKULMASTA

Opinnäytetyössämme olevaan tutkimuskysymykseen ”Miten henkilöyhtiöt voisivat hyödyntää Verohallinnon sähköisiä palveluita?” löysimme vastauksia, jotka liittyvät paljolti kuukausittaiseen ilmoittamiseen. Suurimmaksi osaksi henkilöyhtiöiden arkipäiväinen asioiminen Verohallinnon kanssa kiteytyy yritystä perustaessa perustamisilmoituksiin sekä toiminnan ollessa käynnissä kausiveroilmoituksen lähettämiseen.

Kun yritys aloittaa toimintansa, sen pitää tehdä ilmoitus Verohallinnolle sekä Patentti- ja rekisterihallituksen pitämään kaupparekisteriin. Ilmoitus tehdään Y2-lomakkeella,

mistä yrityksen tiedot välittyvät muun muassa kaupparekisteriin, arvonlisäverorekisteriin, työnantajarekisteriin sekä ennakkoperintärekisteriin samanaikaisesti. Lomakkeen pystyy täyttämään sähköisenä, mutta sen lähettäminen sähköisesti ei vielä onnistu, vaan se lähtee normaalissa postissa.

Yrityksien perustamisen yhteydessä ei tarvitse erikseen ottaa niinkään huomioon palveluiden sähköistä lähetystä, koska käytetyimpiin palveluihin löytyy sähköiset lomakkeet TYVI-palvelun Internet-sivustolta. Jos yrittäjä kokee tarpeelliseksi hankkia yritystään varten erittäin laajaan käyttöön soveltuvan taloushallinto-ohjelman, hänellä on suuri mahdollisuus saada ohjelmistosta ulos tarvittavat ilmoitukset Verohallinnolle sähköisessä muodossa. Riippuen henkilöyhtiön yhtiömuodosta, yrittäjä tai yrittäjät voivat ulkoistaa koko taloushallintonsa tilitoimistolle, josta lähetetään tarvittavat ilmoitukset Verohallinnolle. Näin heidän ei tarvitse itse keskittyä pakollisiin velvollisuuksiin Verohallintoa kohtaan, vaan he voivat keskittyä varsinaiseen työhön.

Henkilöyhtiöiden tärkeimmät ja käytetyimmät palvelut verottajalle ovat kausiveroilmoitus ja veroilmoitus. Veroilmoitukseen voi liittyä erikseen ilmoitettavat varausten, poistojen sekä arvonmuutosten ilmoittaminen, mikä tapahtuu omalla lomakkeellaan. Kausiveroilmoituksen ilmoitusjaksot määräytyvät liikevaihdon perusteella:

Yrittäjä voi silti itse valita ilmoittaako kausiveroilmoituksen useammin kuin mitä rajat määrittävät, kunhan yrittäjä noudattaa annettuja rajoja. Esim. jos liikevaihto ylittää 25000 euroa, mutta jää alle 50000 euron, ilmoituksen voi tehdä silti kuukausittain, mutta yrittäjä ei voi tehdä sitä kalenterivuositain. Tämän voi tehdä jos yrityksellä on ollut sama ilmoitusjakson pituus kolmen edellisen kalenterivuoden ajan.

Verohallintoon sähköisesti ilmoittamiseen tarvitaan tunnisteet. Yleisin käytössä oleva tunniste maksuttomiin palveluihin on Katso-tunniste, jonka voi tilata suoraan Verohallinnolta. Sähköisesti ilmoitettavan tuloveroilmoitukseen tarvitaan sähköinen allekirjoitus, joka hoituu Katso-tunnisteen kautta. Yritys voi valtuuttaa tilitoimiston hoitamaan allekirjoitukset yrittäjän puolesta. Verohallintoon tehtäviä ilmoitustapoja on käytössä kaksi: verkkolomake sekä tiedonsiirto. Verkkolomaketta käytetään silloin kun tiedonsiirto ei ole mahdollista esimerkiksi sen takia ettei käytössä olevasta taloushallinto-ohjelmasta ei löydy TYVI-tiedonsiirto ominaisuutta. Jos käytetään tiedonsiirtoa, tarvitaan aina Katso-tunniste tai palveluntarjoajan käyttäjätunnuksen sekä salasanan. Jos yrittäjän käytössä olevasta taloushallinto-ohjelmasta ei löydy mahdollisuutta käyttää tiedonsiirtoa, voi yrittäjä ottaa yhteyttä ohjelmiston toimittajaan ja ehdottaa toiminnon lisäämistä kyseiseen taloushallinto-ohjelmaan sekä yrittäjä voi lähettää suoraan Verohallinnolle jolloin Verohallinto ottaa yhteyttä kyseisen taloushallinto-ohjelman

tuottajaan. Tietojen salassapito perustuu ilmoittajan tunnistamiseen sekä suojattuun yhteyteen. On olemassa mahdollisuus lähettää tietoa joidenkin verkkopankkien kautta verkkolomakkeilla, näihin palveluihin kirjaudutaan yritysten pankkitunnuksilla. Näistä palveluista ei peritä erillistä maksua, mutta on olemassa maksullisia palveluita. Kaikki palvelut ovat mahdollista suorittaa maksuttomasti tiedonsiirtona tai verkkolomakkeilla.

Henkilöyhtiöillä voi olla palkansaajia, joten heillä palkanmaksuun liittyvät suoritukset pitää myös ilmoittaa, minkä voi tehdä kausiveroilmoituksella sähköisesti. Palkka.fi on erittäin hyödyllinen palvelu palkansaajia omaavissa avoimissa ja kommandiittiyhtiöissä. Palkka.fi on Verohallinnon ylläpitämä palvelu, missä voi laskea työnantajasuoritukset Verohallinnon ilmoituksia varten erittäin helposti. Se on suunnattu kotitaloustyönantajia varten, joilla voi olla palkansaajana muun muassa siivooja tai esimerkiksi remonttimies. Palvelu helpottaa huomattavasti työnantajaa, koska palvelussa on suoraan oikeat työnantajasuoritusten viimeisimmät prosentit. Palvelussa on automaattisen ilmoittamisen ominaisuus, milloin ohjelma muodostaa itse suoraan palkanlaskennasta tarvittavat ilmoitukset ja lähettää ne oikeille tahoilleen. Tämä taas vaatii perustietojen syöttämisen oikeellisuutta. Palkka.fi on palveluna mielestämme erittäin hyvä ja päädyimme palvelua tutkiessamme, että sen tuomat hyödyt pienyrittäjille ovat erittäin laaja-alaisia. Jos työnantaja toimii vain satunnaisena palkanmaksajana, palkanmaksuun liittyvien laskelmien toteutus voi olla perusyrittäjälle vaivalloista ilman kunnollista tietämystä asiasta. Palkka.fi on juuri suunniteltu tätä asiaa varten.

5 YRITTÄJIEN HAASTATTELUT

Haastattelimme opinnäytetyötämme varten pianonvirittäjää, joka toimii yksityisenä elinkeinoharjoittajana Helsingissä ja yksityistä elinkeinoharjoittajaa Punkaharjulta, joka vuokraa lomamökkejä. Kysymyspohjamme perustuu kysymyksiin yksityisen elinkeinoharjoittajan tarpeisiin käyttää Verohallinnon sähköisiä palveluita tällä hetkellä ja miten hän on toiminut niiden kanssa ennen. Haastateltavamme pianonvirittäjä on toiminut toiminimen kanssa vuodesta 2002, mutta on ollut arvonlisäverovelvollinen vuodesta 2007. Lomamökkejä vuokraava yrittäjä on toiminut vuodesta 2001.

Pianonvirittäjä on aikaisemmin tarvinnut vain valvontailmoitusta arvonlisäveron ilmoittamiseen. Tämä tapahtui TYVI-palveluoperaattorin kautta kuukausittain. Nordean kautta tapahtui kirjautuminen TYVIin, josta valvontailmoitus lähetettiin Verohallintoon. Samalla hän pystyi ilmoittamisen ohessa maksamaan ilmoittamansa summan. Lomamökkien vuokraaja on ilmoittanut aikaisemmin pelkästään paperisena arvonlisäverot veroilmoituksen yhteydessä, kerran vuodessa. Hän teki vuoden 2010 ilmoituksen vieläkin

näin, mutta jatkossa hän joutuu siirtymään arvonlisäveroilmoituksen tekoon kerran kuukaudessa. Hän myös siirtyy nyt käyttämään verotilipalvelua. Aikaisemmin hänen kirjanpitoinsa sekä veroilmoituksen on tehnyt pieni tilitoimisto Punkaharjulla, mutta yrittäjän kertoman mukaan verotilin nyt tullessa käyttöön, hän alkaa itse hoitaa kuukausittaista arvonlisäveroilmoituksen lähettämistä.

Verotilin tullessa käyttöön 2010 vuoden alussa, pianonviritäjä siirtyi kerran vuodessa ilmoittamiseen. Tämä sen takia, koska hänen liikevaihtonsa jää alle 25 000 euron ja hän näin pystyy ilmoittamaan arvonlisäverot kalenterivuoden jaksoissa. Kausiveroilmoittamisen lähettämisen hän tekee edelleen TYVI-operaattorin kautta, samalla lailla kuin aikaisemman valvontailmoituksen. Toisin kuin aikaisemmin ilmoittaessa kuukausittain, kalenterivuoden välein kausiveroilmoituksen viimeinen jättöpäivä on helmikuun 28., milloin myös mahdollinen maksettava arvonlisävero pitää suorittaa.

5.1 Kokemukset sähköisistä palveluista

Pianonviritäjän mielipide Verohallinnon sähköisistä palveluista jäi vain aikaisemman valvontailmoituksen ja uuden kausiveroilmoituksen varaan. Valvontailmoituksen hän joutui ennen jättämään kerran kuukaudessa, mikä toisaalta piti hänet koko ajan tasalla. Toisaalta se teki hänelle lisätyötä, kun piti erikseen joka kuukausi laskea ilmoitettava arvonlisävero. Vuoden 2010 siirtymä poisti häneltä kuukausittaisen työn, josta hän oli erittäin tyytyväinen. Yrittäjä oli itse opiskellut verotilipalvelun käyttöä vero.fi - internet-sivujen kautta. Sieltä hän oli löytänyt demo-palvelun verotilille, mistä oli hänen mukaan ollut suurta apua. Hänestä oli erittäin hyvä, ettei hän tarvinnut ulkopuolista apua sen käyttöönotossa, poislukien yhden puhelinoiton Verohallinnon asiakaspalveluun liittyen Katso-tunnisteiden tilaamiseen ja käyttöönottoon.

Punkaharjulainen yrittäjä ei omannut aikaisempaa kokemusta Verohallinnon sähköisistä palveluista yhtään. Kun aikaisemmin tilitoimisto on hoitanut heidän yhteydet verottajalle, ei yrittäjällä itsellään ole ollut yhtään tarttumapintaa toimintoihin ollenkaan. Verotilin tullessa vuonna 2010, tilitoimisto oli ollut yhteydessä yrittäjään, että hän voisi siirtyä itse lähettämään veroilmoituksen ja arvonlisäveroilmoituksen verottajalle, mutta yrittäjä itse ei ollut innostunut asiasta. Tämä sen takia, että aikaisemmin yrittäjän liikevaihto oli jäänyt alle 25 000 euron, joten ilmoitus oli tarvinnut lähettää vain kerran vuodessa ja sen pystyi kätevimmin hoitamaan suoraan tilitoimistosta. Nyt he siirtyvät neljännesvuosittaiseen ilmoittamiseen, joten siitä olisi tullut lisäkustannuksia tilitoimistosta, jos he olisivat jatkaneet kausiveroilmoituksen lähettämistä. Näin ollen hän, yhdessä tilitoimiston pitäjän kanssa, päätti, että yrittäjä itse siirtyy kausiveroilmoituksen lähettämiseen Verohallinnolle. Tilitoimisto oli ollut erittäin avulias opettaessaan yrittä-

jää itseään hoitamaan kausiveroilmoitustaan, minkä yrittäjä oli kokenut erittäin hyväksi. Verotilipalvelun ja TYVI-palveluiden käyttöön yrittäjä oli saanut ohjeistusta erittäin hyvin, ja näin kokenut koko verotilipalvelun erittäin hyväksi järjestelmäksi. Yrittäjän mielestä palvelu oli erittäin selkeä ja kohtuullisen helppokäyttöinen, joten hänelle jäi positiivinen kuva asiasta.

Haastatteluista saimme selkeän kuvan kummankin yrittäjän tuntemuksista Verohallinnon järjestelmiä kohtaan. Siitä tuli ilmi selkeä sukupolvien ero tietoteknisiin taitoihin - lomamökkiyrittäjän ollessa vanhempaa ikäpolvea, hän koki siirtymisen verotiliin aluksi hankalaksi ja vierasti sitä paljon. Onneksi tässä tapauksessa tilitoimisto oli suureksi avuksi koko siirtymässä ja näin antoi itseluottamusta yrittäjälle itselleen asian hoitamiseksi. Toisin kuin lomamökkiyrittäjä, pianovirittäjällä oli selkeästi itse aktiivisuudellaan sekä aikaisemmalla tietoteknisellä osaamisellaan helpompi lähestyä koko muutosta ja sen takia, että oli jo koko arvonlisäverovelvollisuusajan hoitanut ilmoittamistaan sähköisesti aikaisemmilla valvontailmoituksillaan.

Pianovirittäjä pohti haastattelussa mahdollista tilannetta, että hän satunnaisesti voisi maksaa palkkaa jollekin työntekijälle. Hän ei ollut ennen saanut mitään tietoa Verohallinnolta liittyen ennakkoperintärekisteristä tai esimerkiksi Palkka.fi -Internet-palvelusta. Jos hän olisi tilanteessa missä palkanmaksu tulisi ajankohtaiseksi, palvelu olisi mitä parhain juuri hänen kaltaiselle satunnaiselle palkanmaksajalle. Pehdytimme yrittäjää palveluun ja hän koki koko palvelun erittäin hyväksi ja käteväksi. Kävimme selkeästi läpi Palkka.fi -palvelusta löytyviä ohjeita läpi, jotta yrittäjä näki palvelun mahdollisuudet. Hän koki esimerkiksi automaattisen ilmoitusliikenteen palvelussa erittäin hyväksi ja aikaa säästäväksi.

5.2 Haastatteluiden yhteenveto

Kummallakin oli mielessä liikevaihtorajan nosto korkeammalle, että työnteke itsessään ei häiriintyisi veroihin liittyvillä ilmoituksilla. Koska jo muutenkin tähänastiset pakolliset yhteydet verottajalle ovat kerran vuodessa tapahtuvia ilmoituksia, he pitäisivät sitä huomattavasti parempana että liikkumavara liikevaihdolle olisi isompi kuin 25 000 euroa vuodessa. Molemmilla liikevaihto pyörii juuri rajan kohdalla, joten heille oli epävarmaa että miten tilanteessa ilmoitusjaksojen kanssa kannattaisi toimia ja missä vaiheessa siirtyminen neljännesvuosittaiseen ilmoittamiseen kannattaisi tehdä, etteivät he toimisi väärin. Yrittäjät pelkäsivät tässä tapauksessa sanktioita siitä jos liikevaihto ylittää annetun rajan, vaikkakin rajan ylityksestä ei seuraa mitään rahallista sanktiota - verottaja voi rajan ylittyessä vaihtaa ilmoitusjakson kuluvalle vuodelle lyhyempiin jaksoihin. Tämä taas tarkoittaisi sitä että jos esimerkiksi syyskuussa liikevaihto ylittää salli-

tun liikevaihdon 25 000 euron rajan eikä yrittäjä itse ilmoita sitä ajoissa Verohallintoon, verottaja siirtää yrityksen ilmoitusjakson lyhyempään neljännesvuosittaiseen ilmoittamiseen. Näin yrittäjä joutuisi ilmoittamaan jo kuluvan vuoden aikaisemmat neljännekset sen sijaan, että olisi ilmoittanut koko vuoden arvonlisäverot kuluvalta vuodelta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Verohallinnon sähköisiin palveluihin tutustuminen oli työläs prosessi, joka vaati paneutumista eri Verohallinnon tiedotteisiin ja muuhun materiaaliin. Tutustumalla Verohallinnon sähköisiin palveluihin olemme saaneet selville, että melkein kaikki asiointi yrittäjän ja Verohallinnon välillä on mahdollista hoitaa sähköisesti ja pienemmällä vaivalla kuin mitä ennen, kun kaikki ilmoitukset tehtiin paperisina. Vieläkin kaikki ilmoitukset voidaan tehdä paperisina, jos yrittäjä niin haluaa, mutta tämä lisää yrittäjän työtaakkaa huomattavasti.

Vuosi vuodelta Verohallinnossa on siirrytty suosimaan sähköisiä palveluita ja niitä suositellaan asiakkaille ensisijaisena vaihtoehtona. Verohallinto on järjestänyt ilmaisia koulutuksia yrittäjille esimerkiksi ennen verotilin käyttöönottoa, jossa yrittäjille kerrottiin kaikki muuttuvat asiat ja kaikki tarpeellinen tieto verotilin käyttöönotosta. Tilaisuuksia järjestettiin ympäri Suomea useaan otteeseen. Ilmoitauduimme yhteen verotili-infotilaisuuteen ja kävimme kuuntelemassa, miten kattavasti Verohallinto opastaa yrittäjiä verotilin käyttöönotossa. Tilaisuus oli todella hyvä ja opettavainen ja tilaisuuden jälkeen järjestettävä kyselytilaisuus antoi yrittäjille vielä mahdollisuuden palata epäselviin asioihin.

Huomasimme, että Verohallinnolla on ollut tiedottamisongelmia ennen verotilin käyttöönottoa. Kummatkin haastateltaviemme yritykset ovat kokoluokaltaan samansuuruisia, mutta heille oli annettu erilaista informaatiota arvonlisäveron ilmoitusjaksoista. Toinen heistä teki ilmoituksen kuukausittain ja toinen kalenterivuositain. Palveluiden sähköistämisen kautta kummatkin yrittäjät ovat saaneet tietoon tietyt tulorajat jonka mukaan ilmoitusjaksot määräytyvät.

Tärkein sähköinen palvelu henkilöyhtiöille on Verotili-palvelu, joka otettiin käyttöön vuoden 2010 alussa. Yrittäjät voivat lähettää kausiveroilmoituksensa myös paperisina, eikä niistä tulla lähiaikoina kokonaan luopumaankaan. Tarkoitus on saada yrittäjät käyttämään sähköisiä palveluita ja sitä kautta voitaisiin luopua paperisista ilmoituksista kokonaan, se vie paljon aikaa ja voi kestää niinkin pitkään että nykyinen sukupolvi jää eläkkeelle ja uusi sähköisiä palveluita jo valmiiksi käyttävä sukupolvi kehittää sitä edel-

leen.

Haastatteluiden perusteella saimme selkeän kuvan haastateltavien kokemuksista Verohallinnon palveluista. Toinen heistä oli jo useamman vuoden käyttänyt palveluita sähköisesti, toinen taas oli vasta aloittelemassa.

Haastateltu pianovirittäjä omaksui verotilin käytön sekä Katso-tunnisteen periaatteet ja käytön erittäin helposti sekä pienellä vaivalla. Hänen mukaansa verotilin käyttöön löytyi vero.fi-internet sivuilta erittäin hyvää materiaalia, josta hän pystyi itseksensä opettelemaan koko tilin periaatteen sekä käytön. Yrittäjällä oli myös parannusehdotuksia, joskin ne olivat haastateltavan itsensäkin mielestä ehkä hieman kaukaa haettuja. Katso-tunnisteen käytöstä, yrittäjä mainitsi erityisesti sen käyttöönoton, mikä oli helpompaa yhden soiton jälkeen Verohallinnon asiakaspalveluun. Katso-tunnisteiden periaate oli hänen mukaansa erittäin hyvä ja hän toivoi sen laajenemista yleisempäänkin käyttöön.

Iso rooli sähköisten palveluiden hyödyntämisessä on Palkka.fi-palvelulla, jossa työnantaja voi kohtuullisen helposti laskea palkansaajien palkat sekä saada palvelusta tarvittavat ilmoitukset eri kohteille vaivattomasti. Tämä vähentäisi työnantajan hallinnollisia resursseja, kun ilmoittamiseen ei tarvitse erikseen nähdä sen enempää vaivaa kuin mitä koko palkanmaksuun. Myös tämä mahdollistaa erikseen sen, että pienyrittäjien kynnys laskea itse työntekijöiden palkat helpottuisi ja näin ollen mahdolliset kustannukset liittyen esimerkiksi tilitoimistoihin vähenisivät huomattavasti.

7 ARVIOINTI

Tutkimuksessa tutkittiin Verohallinnon sähköisiä palveluita ja sitä miten henkilöyhtiöt voivat hyödyntää niitä. Tutkimus tehtiin, koska suurin osa Verohallinnon palveluista on käytettävissä sähköisinä ja niiden käyttäminen on osalle henkilöyhtiöistä vielä vierasta. Palveluiden sähköistymisen mukanaan tuomia muutoksia ei olla vielä huomioitu osassa henkilöyhtiöissä.

Tutkimus selvittää, mitä sähköisiä palveluita henkilöyhtiöt voivat hyödyntää ja mitä sähköisiä palveluita heille on tarjolla. Tutkimuksessa käy ilmi tärkeimmät muutokset, mitkä liittyvät Verohallinnon kanssa asioimiseen ja miten asiointia voi helpottaa käytämällä tarjolla olevia sähköisiä palveluita, vanhojen paperisten palveluiden sijaan. Tutkimus tehtiin vuoden 2010 syksystä vuoden 2011 kevääseen. Ajankohta tutkimukselle oli sopiva, koska Verohallinnon palveluissa eletään murroskautta johtuen palveluiden

sähköistämisestä.

7.1 Reliabiliteetti

Reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimuksen luotettavuutta eli sitä miten tarkkoja tulokset ovat ja sitä miten tutkimus antaa ei sattumanvaraisia tuloksia. Tämä tarkoittaa sitä, että tutkijasta riippumatta henkilöhaastattelusta saadut tulokset ovat täsmälleen samoja. Luotettavaksi tutkimusta voi kutsua silloin, kun tulkittu materiaali sekä tutkimuskohde ovat yhteensopivia eivätkä epäolennaiset tekijät ole päässeet vaikuttamaan teorian muodostukseen. (Vilkkä 2005, 158 & 161.)

Tutkimuksen luotettavuudesta syntyvä kysymys kohdistuu tutkimusmenetelmiin, prosessiin sekä -tuloksiin. Käyttökelpoisuus on kehittämistoiminnan luotettavuuden ydin. Kehittämistoiminnassa syntyvän tiedon tulee olla totuuden mukaista ja ennen kaikkea hyödyllistä. Tämä tarkoittaa ennen kaikkea kehittämistulosten hyödynnettävyyttä. Tästä näkökulmasta katsottuna on olennaisen tärkeää, että tutkimuksen tekijä esittää saatujen tulosten pohjalta selkeitä toimintasuorituksia. (Toikko & Rantanen 2009, 121-122, 125.)

Teoriaosuus syntyi tarkastelemalla Verohallinnon olemassa olevia sähköisiä palveluita luotettavista lähteistä, jotta saatiin mahdollisimman laaja käsitys tämän hetkisestä palvelujen tarjonnasta. Palvelujen sähköistäminen on pitkä prosessi ja se on kestänyt jo vuosia ja tulee kestämaan vielä monen vuoden ajan. Teoriaosuus on koottu sen hetkisten sähköisten palveluiden osalta ja se on rajattu koskemaan vain Verohallinnon sähköisiä palveluita, joita henkilöryitykset voivat hyödyntää.

Tutkimusmenetelmänä käytettiin yrittäjien teemahaastatteluja, joiden avulla saatiin kuvattua heidän käyttämien Verohallinnon sähköisten palveluiden toimivuutta ja tarpeellisuutta. Haastateltavina olivat kaksi yrittäjää, jotka valittiin haastatteluihin heidän Verohallintoon liittyvien tietojensa pohjalta. Haastatteluiden avulla saatiin myös tietoa siitä miten he ovat hoitaneet asiointinsa Verohallinnon kanssa ennen ja miten tulevaisuudessa palveluiden sähköistymisen myötä asiat tulevat muuttumaan heidän työrutiineissaan. Haastateltaviin oltiin aluksi yhteydessä puhelimitse ja haastatteluun suostumisen jälkeen heille lähetettiin haastattelukysymykset etukäteen. Toisen yrittäjän haastattelu suoritettiin Internet-palvelu Skypen avulla pitkästä välimatkasta johtuen. Toinen yrittäjä toimii pääkaupunkiseudulla, joten hänen haastattelunsa toteutettiin kasvotusten. Molempien haastatteluiden aikana tehtiin muistiinpanoja ja kasvotusten tehty haastattelu nauhoitettiin. Haastateltavat saivat tarkastaa opinnäytetyön ennen sen julkaisua. Haastateltavien vastaukset pohjautuivat heidän sen hetkisiin kokemuksiin.

siinsa Verohallinnosta sekä heidän olettamuksiinsa ja tuntemuksiinsa tulevaisuudessa asioimisesta Verohallinnon kanssa.

Tutkimustulosten perusteella on selvitetty mitä sähköisiä palveluita Verohallinnolla on tarjota ja sitä, miten henkilöyhtiöt voivat hyödyntää niitä. Tutkimus selvittää myös, että Verohallinnon palveluiden sähköistyminen helpottaa henkilöyritysten asiointia Verohallinnon kanssa ja vähentää yrittäjien työtaakkaansa.

7.2 Validiteetti

Validiteetilla tarkoitetaan tutkimuksen pätevyyttä eli saadaanko käytetyllä tutkimusmenetelmällä mitattua sitä, mitä tutkimuksessa on tarkoitus mitata. Esimerkkinä voi toimia haastattelukysymysten ymmärtäminen. Tutkimustulokset voivat vääristyä jos haastateltavat ovat ymmärtäneet kysymykset eritavalla kuin mitä haastattelijat ovat ne ajatelleet. Tästä johtuen tutkimuksen validiutta tarkastellaan jo tutkimusta suunniteltaessa. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että käsitteet pitää määritellä tarkkaan, validit kysymykset kattavat koko tutkimusongelman sekä aineiston kerääminen on huolellisesti suunniteltu. Tutkimuksen katsotaan olevan pätevä, kun operatiiviset sekä teoreettiset määritelmät ovat yhtäpitäviä. Käytännössä tällä tarkoitetaan sitä, miten hyvin tutkijat ovat onnistuneet siirtämään käytetyt teoria käsitteet sekä ajatuskokonaisuuden haastattelukysymyksiin. Laadullisen tutkimuksen voidaan sanoa olevan pätevä silloin kun tutkimustulokset vastaavat asetettuja päämääriä. (Vilka 2005, 157 & 161.)

Laadullisissa tutkimuksissa on hyvä myös käyttää vakuuttavuuden käsitettä. Tällä tarkoitetaan tutkijoiden tutkimuksissa käytettävien valintojen ja tulkintojen näkyväksi tekemistä. Tutkijoiden on tarkoitus näyttää mahdollisimman avoimesti aineistonsa sekä siihen perustuva argumentaationsa. (Toikko & Rantanen 2009, 123.)

Tutkimuksessa käytettävät aineistot sekä lähteet ovat hankittu luotettavilta tahoilta ja ne ovat ajan tasalla. Teoriaosuus on koottu käyttämällä sähköisiä ja kirjallisia lähteitä sekä lehtiartikkeleita. Kirjallisten lähteiden löytämien Verohallinnon sähköisiin palveluihin oli haasteellista, koska palvelut ovat niin tuoreita, ei niistä ole vielä kirjoitettu montaa kirjaa. Suurin osa kirjallisuudesta koski taloushallinnon sähköistämistä yleisesti, eikä niinkään Verohallinnon sähköisiä palveluita.

Aineistoa analysoitiin jaotteleamalla saatu tieto tutkimusongelman selvittämisen kannalta oikeisiin aiheisiin. Saatuihin tuloksiin ja johtopäätöksiin päädyttiin vertaamalla teoriapuolta empiiriseen puoleen eli siirtymällä yleisestä erityiseen. Haastatteluiden pohjalta saatu tieto vastasi hyvin hankittuun teoriapuoleen. Suurin merkitys saatuihin joh-

topäätöksiin oli haastatteluiden kautta saatu tieto. Haastatteluiden ja teoriaosuuden yhdistämisen kautta saatiin konkreettinen tieto siitä, miten henkilöyhtiöt voivat hyödyntää Verohallinnon sähköisiä palveluita.

Lähteet

Kirjalliset lähteet

Gedik, H. 2009. Teemana verotili. Tilisanomat 5/2009.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Huhanantti, J. 2002. Sähköisen asioinnin teemapäivä. Verohallinto.

Kinkki, S., Hulkko, P. & Mäkinen, I. 1999. Yritystoiminta. Porvoo: WSOY.

Laitinen, M. 2001. Selvitys verotilistä ja pientyönantajien maksujärjestelmästä. Sosiaali- ja Terveysministeriö.

Mattinen, K. 2010. Verotili. Helsingin Kauppakamari Oy.

Sutinen, M. & Viklund, E. 2004. Kaikki mitä olet halunnut tietää yritystoiminnasta, mutta et ole tiennyt keneltä kysyä. Kuopio: Savonia Ammattikorkeakoulu.

Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampere University Press.

Valtiovarainministeriön työryhmämuistioita 17/2001 TYVI-tiedonsiirtomallin kehittäminen TY-VI2 kehittämistyöryhmän ehdotukset, Valtiovarainministeriö Hallinnon kehittämisosasto Helsinki 2001

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

Sähköiset lähteet

Ilmoitin.fi 2010. Esittely. Viitattu 1.11.2010
<https://www.ilmoitin.fi/webtamo/>

Palkka.fi 2010. Esite. Viitattu 20.11.2010
https://www.palkka.fi/tiedote/palkkafi_esite.htm

Tieke.fi 2010. TYVI-palvelut, Ongelmien analysointi ja kehittämissuositukset. Viitattu 10.11.2010
http://www.tieke.fi/TYVI/raportit/tiedonsiirtomallin_kehittaminen/ongelmien_analysointi_ja_kehitta/

Tieke.fi 2010. TYVI-palvelut, TYVI:n nykytila. Viitattu 10.11.2010
http://www.tieke.fi/TYVI/raportit/tiedonsiirtomallin_kehittaminen/TYVI_n_nykytila/

Vero.fi 2010. Kausiveroilmoitus sähköisesti. Viitattu 12.11.2010
http://vero.fi/?article=9257&domain=VERO_MAIN&path=5,733,426&language=FIN

Vero.fi 2010. ALVEU-palvelu. Viitattu 12.11.2010
http://vero.fi/?article=5054&domain=VERO_MAIN&path=5,733&language=FIN

Vero.fi 2010. YTJ. Viitattu 1.11.2010
<http://vero.fi/?article=5054&path=5,733&language=FIN#ytj>

Vero.fi 2010. ALV-yhteenvetoilmoitus sähköisesti. Viitattu 18.11.2010
http://vero.fi/?article=9225&domain=VERO_MAIN&path=5,733,426&language=FIN

Vero.fi 2010. Yritystoiminnan tuloveroilmoitus sähköisesti. Viitattu 18.11.2010
http://vero.fi/?article=9161&domain=VERO_MAIN&path=5,733,426&language=FIN

Vero.fi 2010. Vuosi-ilmoitus sähköisesti. Viitattu 19.11.2010
http://vero.fi/?article=9160&domain=VERO_MAIN&path=5,733,426&language=FIN

Vero.fi 2010. VAT-numeron tarkistus. Viitattu 1.11.2010
<http://www.vero.fi/?article=5054&path=5,733&language=FIN#VAT>

Yrityssuomi.fi 2010. Työnantajan vuosi-ilmoitus Verohallinnolle. Viitattu 19.11.2010
<http://www.yrityssuomi.fi/default.aspx?nodeid=15688>

Ytj.fi 2010. Mikä on YTJ? Viitattu 1.11.2010
<http://ytj.fi/mika-on-ytj>

Julkaisemattomat lähteet

Hienonen, J. Hienosen Lomamökit. Teemahaastattelu 29.1.2011

Patrikainen E. Tmi Patrik Pianonviritys. Teemahaastattelu 18.1.2011

Verotilitalaisuus 3.12.2009, Pääkaupunkiseudun Verovirasto, Rajatorpantie 8 A, 00052 VERO

Yleistä Katso-tunnisteesta ja sen hyödyntämisestä -esite, Verohallinto 2010

Taulukot

Taulukko 1: Kausiveroilmoitusten jättöpäivät (Verohallinto 2010)	13
--	----

Liitteet

Liite 1 Haastattelukysymykset

Liite 1 Haastattelukysymykset 1

Haastateltavana yksityisyrittäjä Jaana Hienonen Hienosen Lomamökeiltä sekä yksityisyrittäjä Elias Patrikainen Tmi Patrik Pianonvirityksestä.

1. Mikä on yrityksesi yritysmuoto?
2. Mikä on yrityksesi toimiala?
3. Hoidatteko itse asiainnin Verohallinnon kanssa?
4. Mitä Verohallinnon palveluita olette käyttäneet?
5. Mitä sähköisiä Verohallinnon palveluita olette käyttäneet?
6. Miten olette kokeneet Verohallinnon kanssa asioimisen?
7. Koetteko Verohallinnon palveluiden sähköistymisen helpottavan työntekoaanne?
8. Kommentteja.